

Tabal krallığı



• Ajlunayak

• Hattusas

• Karga

Kayalipinar

• Gavurkale

• Yagri

• Savoli

• Çalapverdi

• Altinyayla

• Havuzköy

• Beyköy

• Malkaya

• Afyon

• Karabuma

• Sultanhanı

• Kululu

• Karakuyu

• Sirzi

• Yalbur

• Köylütolu

• Sivas

• Bahçe

• Kayseri

• Hisarlık

• Gürün

• Darende

• Palanga

• Aslantas

• Ispekçür

• Kötükale

• Arslantepe

• Burunkaya

• Aksaray

• Topada

• Kestik

• Tekinderbent

• Kurubel

• İmamkulu

• Gezbeli

• Karahöyük

• Izgin

• Eflatunpınar

• Hatip

• Fasillar

• Emingazi

• Gölüdag

• Veliisa

• Andaval

• Nigde

• Bor

• Egniköy

• Çiftlik

• Fraktin

• Tasci

• K. Maras

• Boybeypınarı

• Malpınarı

• Kızıdag

• Karadag

• Ivriz

• Porsuk

• Bulgamaden

• Karatepe

• Domuztepe

• Sakçagözü

• Çagdin

• Birecik

• Kelekli

• Karkamis

• Tel Ahmar

• Emenek

• Keben

• Çime

• Hemite

• Sirkeli

• Zinciri

• Yesemek

• Körkün

• Kirçoglu

• Tuleil

• Tel Tayinat

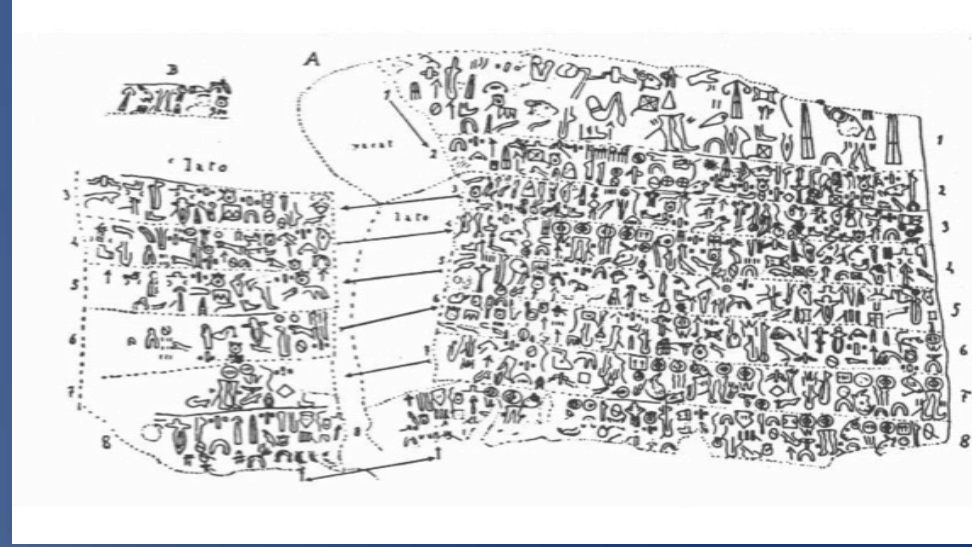
• Tel Açana

• Aleppo

• Meharde

• Hama

Topada Yazıtı Geç Hitit dönemine ait Luvi hieroglifi ile yazılmış anıt Nevşehir'in Acıgöl (daha önce Topada) ilçesinin Ağıllı köyü yakınındadır. Yaklaşık 5 metre yüksekliğinde kayalıklarla çevrili, alçak bir platonun doğu tarafında, dışarı doğru çıkık duran bir kayanın düzeltilmiş yüzeyi üzerine kazınmış olan yazıt, çizgilerle ayrılmış 8 satırdan oluşur. Bu kayanın sağ tarafında ana metinden ayrı olarak metini işleyen yazıcıya ait bir imza satırı bulunmaktaydı ancak bu parça 1986 öncesinde tahrip edilmiştir. Oldukça iyi korunmuş olan yazıt Geç Hitit krallıklarından Tabal dönemine aittir. Yazıtın ilk satırı şöyle başlar: "Kahraman Büyük Kral Wasusarma, Kahraman Büyük Kral Tuwati'nin oğlu." Anıt Tabal Kralı Wasusarma'nın askeri başarılarını ve özellikle Parzuta şehrine karşı yapılan mücadeleyi anlatır. Wasusarma'nın ismi sivasa, sultanhanı, göstesin ve Kayseri'deki anıtlarda da geçmektedir. Wasusarma üç diğer kralın ismini kendi müttefikleri olarak verir: Warpalawa (Bor, İvriz, Bulgarmaden), Kiyakiya (Aksaray) ve Ruwata. Ayrıca savaşta süvari birliklerinin kullanıldığı da bir kaç kez vurgulanmıştır. Tabal kralı Wasusarma Asur kaynaklarında Wassurme olarak geçer ve Asur kralı III. Tiglath-Pileser tarafından M.Ö. 730 yılı civarında yenilerek tahtından indirildiği bilinmektedir. Dolayısıyla anıt M.Ö. 8. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenmektedir.





• Ajabonuyuk

• Hattusas

• Karga

Kayalipinar

• Gavurkale

• Yagri

Altinyayla

• Havuzköy

• Beyköy

• Savcili

Çalapverdi

• Malkaya

• Afyon

• Karabuma

Sultanhanı

• Kululu

• Karakuyu

• Sirzi

• Sivas

• Şahçe

• Erkilet

• Kayseri

• Hisarçik

• Gürün

Darende

Palanga

Aslantas

• Ispekçür

Kötükale

• Arslantepe

• Yalburt

• Köylütolu

Burunkaya

Aksaray

• Topada

Keslik

• Tekinderbent

Kurubel

• İmamkulu

• Gezbeli

• Karahöyük

• Izgin

• Eflatunpınar

• Hatip

Emingazi

Göllüdag

Veliisa

Andaval

Nigde

• Bor

Egriköy

• Çiftlik

• Fraktin

• Tasci

• K. Maras

• Boybeypınarı

• Malpınarı

• Fasillar

Kızıdag

Karadag

Ivriz

• Porsuk

• Bulgamaden

• K. Maras

Karasu

Karatepe

• Domuztepe

• Sakçagözü

• Hemite

• Sirkeli

• Zinciri

• Çagdin

• Körkün

• Birecik

• Kelekli

• Karkamis

• Tel Ahmar

• Emenek

• Keben

• Çime

• Yesemek

• Hemite

• Sirkeli

• Yesemek

• Kirçoglu

Tuleil

Tel Tayinat

• Tel Açana

• Aleppo

• Meharde

• Hama

Sivasa Yazıtı

Luvi hiyeroglifi ile yazılmış, Geç-Hitit dönemine ait bir kaya yazıtıdır. Gülşehir kasabası yakınlarındaki Sivasa (Suvasa diye de bilinir), yeni adıyla Gökçetoprak köyünün yakınındadır. Nevşehir'e 20 km uzaklıktadır. Köyün güneyine doğru, kayalık bir platonun güney ucunda bulunan tek bir kaya bloğunun düzleştirilmiş bölümlerinde yer alır. Blok 4 metre uzunluğunda, 5,60 metre genişliğinde ve 3,10 metre yüksekliğindedir. Hiyeroglif işaretleri oldukça büyüktür ve satır takip etmezler. Yazıda, Topada, Sultanhanı, Göstesin ve Kayseri'de de adı geçen Kral Wasusarma'nın hizmetkarlarından bazılarının adı ve unvanı yer almaktadır. Kayanın üst bölümünde yer alan ve dini ritüellerde kullanıldığı sanılan oyuklar, kayanın bir sunak olarak kullanılmış olabileceğine işaret eder. Bu oyukların bir kısmı da definecilerin tahribatıyla oluşmuştur. M.Ö. 8. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenmektedir.





• Ajacunoyak

• Hattusas

• Karga

Kayalipinar

• Gavurkale

• Yagri

• Savcili

• Çalapverdi

Altinyayla

• Havuzköy

• Beyköy

• Malkaya

Sultanhanı

• Kululu

• Karakuyu

• Sirzi

• Afyon

• Karabuma

• Bahçe

• Erkilet

• Kayseri

• Hisarolik

• Gürün

Darende

Palanga

Aslantas

• Ispekçür

Kötükale

• Arslantepe

• Yalbur

• Köylütolu

Burunkaya

Aksaray

• Sivas

• Topada

• Keslik

• Tekinderbent

Kurubel

• Imamkulu

• Gezbeli

• Karahöyük

• Izgin

• Eflatunpınar

• Hatip

• Fasillar

Emingazi

Göllüdag

Veliisa

Andavar

Nigde

Bor

Egriköy

• Çiftlik

Praktin

Tasci

• K. Maras

• Boybeypınarı

• Malpınarı

Kızıdag

• Karadag

Ivriz

• Porsuk

• Bulgamaden

• K. Maras

• Boybeypınarı

• Malpınarı

Karatepe

• Domuztepe

• Sakçagözü

• Çagdin

• Birecik

• Kelekli

• Karkamis

• Tel Ahmar

• Emenek

• Keben

• Çime

Hemite

Sirkeli

• Zinciri

• Yesemek

• Körkün

• Birecik

• Kelekli

• Karkamis

• Tel Ahmar

• Kirşoglu

Tuleil

Tel Tayinat

Tel Açana

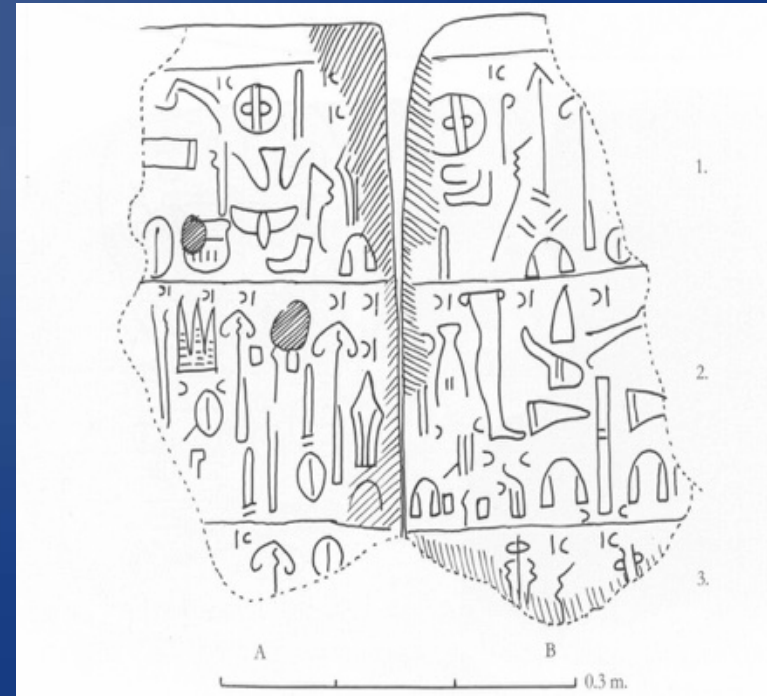
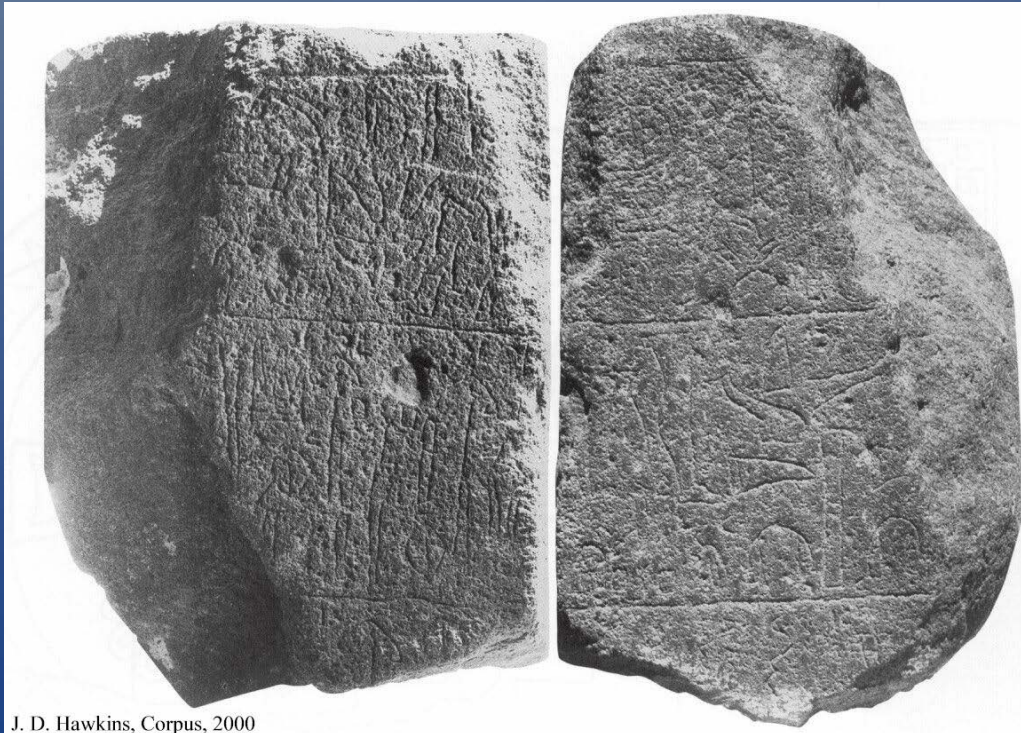
• Aleppo

• Meharde

• Hama

Eğriköy

İki yüzünde Luvi hiyeroglifi ile yazılmış 3 satırlık bir yazıt bulunan bazalt blok, Kayseri'de Yeşilhisar'a bağlı Eğriköy (yeni adı ile Yeşilova) yakınlarında bulunmuştur ve buluntu yeri Çiftlik'e çok yakındır. Yazıtın ilk satırında "tanrı Tarhunza'nın hizmetkârı, tanrıların sevgili kulu Tathupa" okunmaktadır. Mevcut parça 43 cm yüksekliğinde ve 23 cm genişliğindedir ve Kayseri Müzesinde sergilenmektedir.





Alacahöyük

Hattusas

Karga

Gavurkale

Kayalipinar

Savcılı

Çalapverdi

Altınyayla

Havuzköy

Malkaya

Sultanhanı

Kululu

Karakuyu

Sirzi

Karabuma

Erkilet

Bahçe

Kayseri

Hisarcik

Sivasa

Topada

Tekinderbent

Gürün

Darende

Palanga

Aslantas

Ispekçür

Kötükale

Arslantepe

Burunkaya

Aksaray

Keslik

Kurubel

Göllüdag

Eğriköy

Fraktin

Tasol

Imamkulu

Gezbeli

Karahöyük

Izgin

Velisa

Andava

Nigde

Bor

Çiftlik

Emingazi

ip

zıldag

aradag

Ivriz

Porsuk

Bulgamaden

K. Maras

Boybeypinari

Malpinari

Karasu

Karatepe

Domuztepe

Hemite

Zinciri

Sakçagözü

Sirkeli

Yesemek

Çagdin

Körkün

Birecik

Kelekli

Karkamis

Tel Ahmar

Tel H

Emenek

Keben

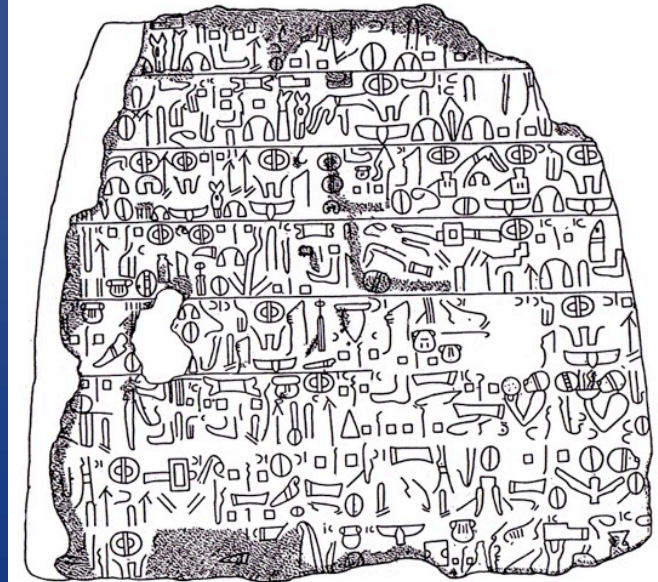
Çime

Tuleil

Kirçoglu

Çiftlik

Ön yüzü düz olan kabaca yarı silindirik biçimdeki blok 1933 yılında Kayseri'nin Yeşilhisar ilçesinin Çiftlikköy (günümüzde Ovaçiftlikköy) köyünde bulunmuştur. Blok 71 cm yüksekliğinde ve 43 cm genişliğindedir. Düz olan ön yüzünde baş kısmı ağır hasar görmüş bir erkek figürü yer alır. Bu yüzdeki yazıt da kötü durumdadır ancak arka yüzdeki sekiz satırlık Luvice yazıt neredeyse tamamen korunmuştur. Bazı yapılar için Tarhunza'ya, Hebat'a ve diğer tanrılara ithafen Tuvati'nin bir "hizmetkarı" tarafından yazılmıştır. "Hizmetkar" sözü bu kişiyi Tuvati'ye tabi olan bir yerel yönetici olarak tanımlayabilir. MÖ 8. yüzyılın ortalarına tarihlenen blok Kayseri Müzesindedir.





Alacahöyük

Hattusas

Karga

Kayalipinar

Gavurkale

Savcili

Çalapverdi

Altinyayla

Havuzköy

Malkaya

Sultanhanı

Kululu

Karakuyu

Sirzi

Karabuma

Erkilet

Kayseri

Hisarcik

Sivasa

Tekinderbent

Gürün

Darende

Palanga

Aslantas

Ispekçür

Kötükale

Arslantepe

Burunkaya

Aksaray

Topada

Keslik

Kurubel

Göllüdag

Vellisa

Andaval

Nigde

Bor

Egriköy

Çiftlik

Fraktin

Tasol

Imamkulu

Gezbeli

Karahöyük

Izgin

Emingazi

ip

zıldag

aradag

Ivriz

Porsuk

Bulgamaden

K. Maras

Boybeypinari

Malpinari

Karasu

Karatepe

Domuztepe

Hemite

Sirkeli

Zinciri

Sakçagözü

Çagdin

Birecik

Kelekli

Karkamis

Tel Ahmar

Tel H

Emenek

Keben

Çime

Yesemek

Körkün

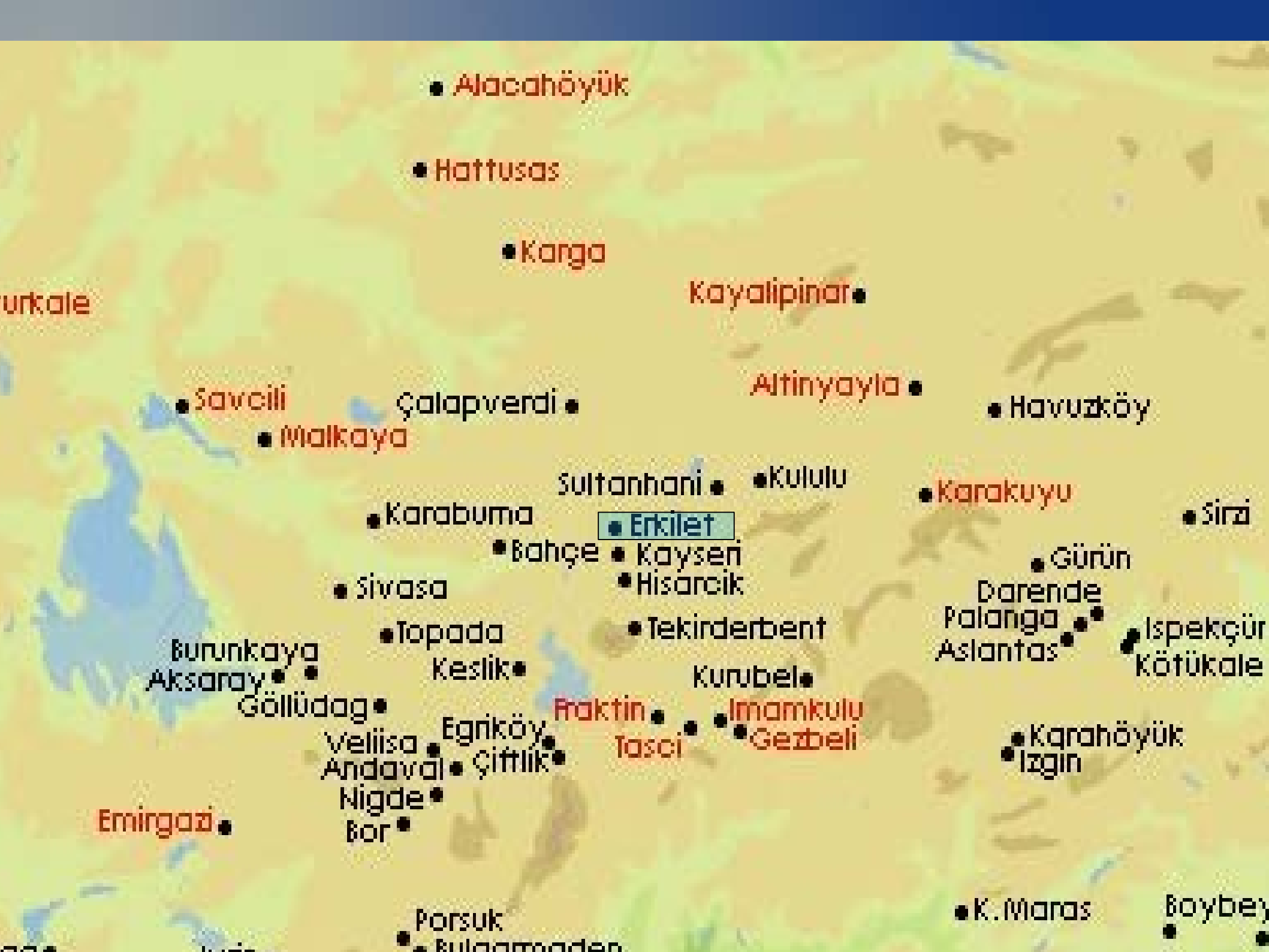
Tuleil

Kirçoglu

Bahçeköy Steli

Geç Hitit dönemine ait stelin dört tarafını Luvi hiyeroglifi ile yazılmış dört satırlık bir yazıt çevreler. İlk olarak 1901 yılında rapor edilen stel, Nevşehir ilinin Avanos ilçesinin yaklaşık 15 km. batısındaki Bohça (şimdiki adı Bozca veya Bahçeköy) köyünün batısında, Kızılırmak'a hakim bir tepede bulunmuştur. Kurti adında bir hükümdar tarafından dikilmiştir. Kral yazıtta Tarhunza'ya (Fırtına Tanrısı) ve Runtiya'ya (Geyik Tanrı) saygılarını sunar. Stelin dikildiği bölge çevresindeki kralın avlanma haklarını belirttiği düşünülebilir. Yazıtın sonunda şöyle der: "Burada, ben 100 ceylan yakaladım...". Kurti'nin, Asur kralı II. Sargon'un kayıtlarında bahsedilen Kurti ile aynı kişi olabileceği ileri sürülmüştür. Bu kayıtlarda II. Sargon, Shinihtu kralı Kiakki'yi (Aksaray-Topada) krallıktan aldığını, onun topraklarını Atuna ülkesinden Kurti'ye verdiğini bildirir. Eğer bu eşleştirme doğru ise stel M.Ö. 8.yüzyıl sonlarına ait olmalıdır. Stel, Kayseri Müzesindedir.





• Alacahöyük

• Hattusas

• Karga

Kayalipinar •

Altinyayla •

• Havuzköy

• Savcili

• Çalapverdi

• Malkaya

Sultanhanı •

• Kululu

• Karabuma

• Erzurum

• Karakuyu

• Sirazi

• Bahçe

• Kayseri

• Hisarcik

• Gürün

• Sivasa

Darende

Palanga

Aslantas

Ispekçür

Kötükale

• Topada

• Tekinderbent

Kurubel •

Burunkaya

Aksaray •

Göllüdag •

Keslik •

Fraktin •

Imamkulu

Gezbeli

• Karahöyük

• Izgin

• Velisa

Egniköy

• Çiftlik

Tasci

Emingazi •

• Andaval

Nigde •

Bor •

Porsuk

Bulağamadın

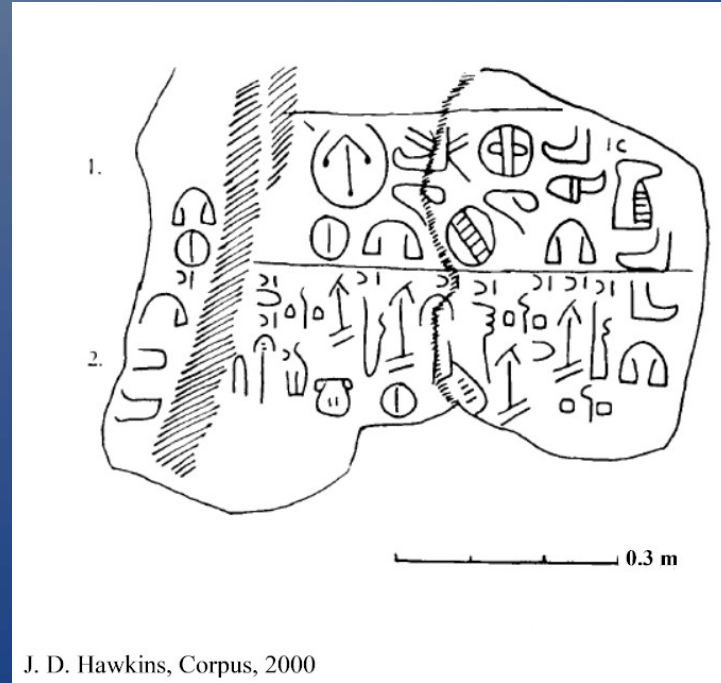
• K. Maras

• Boybeyi

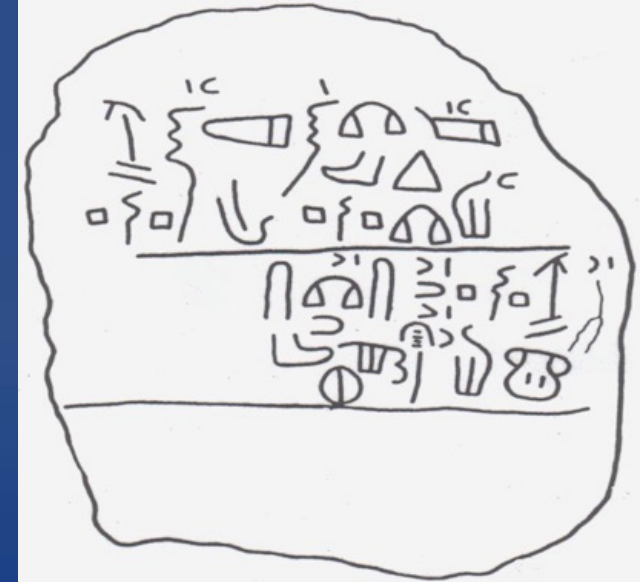


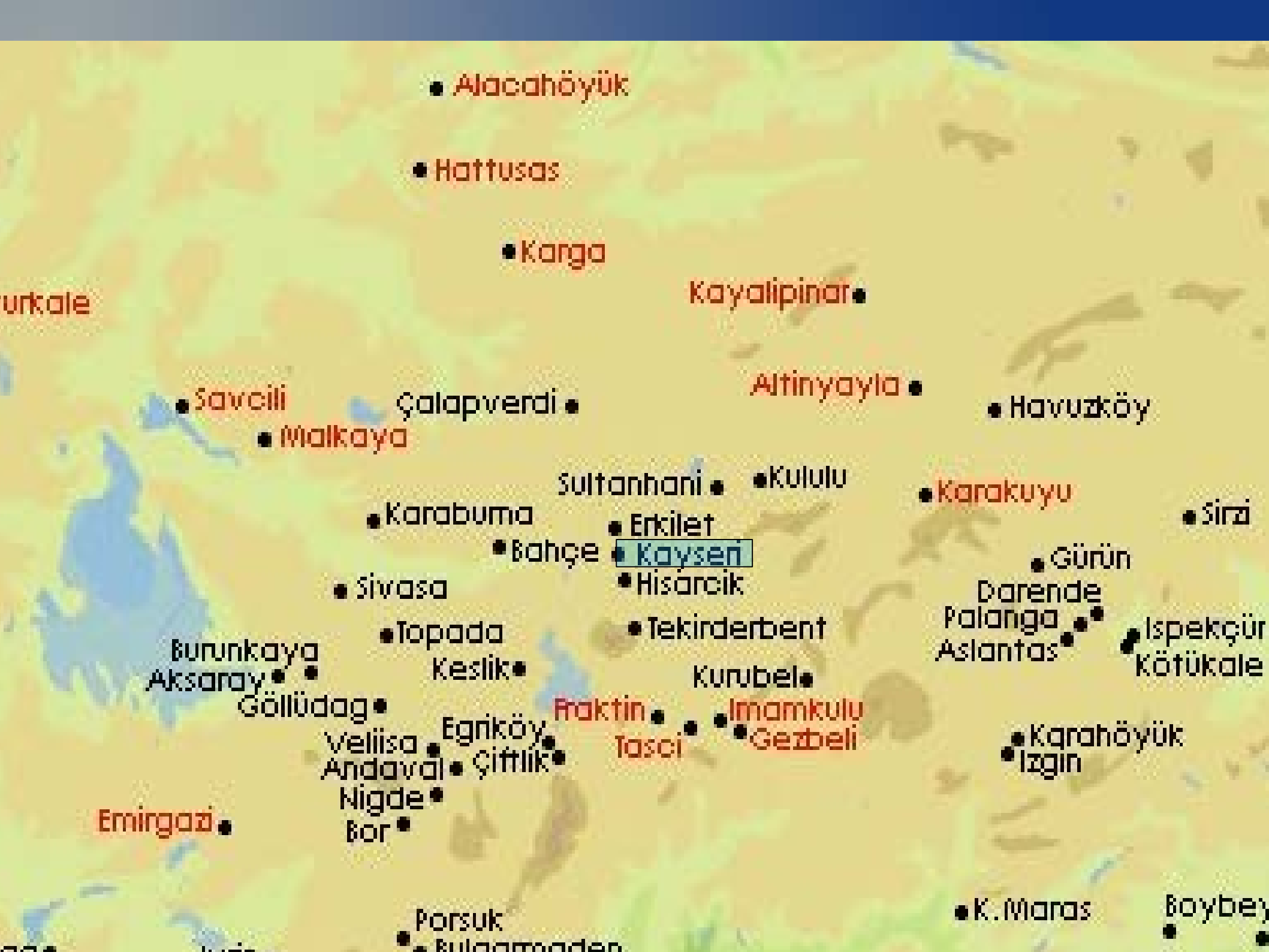
Erkilet Yazıtları

Üzerinde yazıt bulunan iki şekilsiz bazalt blok 1932 yılı civarlarında Kayseri'nin 20 km kuzeyindeki Erkilet'te bulunmuştur. Bunlar, 86x76 cm ve 81x63 cm boyutlarında olup üzerlerindeki metinler tamdır. Her ikisi de Kayseri Müzesindedir. Hawkins, Erkilet 1'i "Huhasarma, tanrı Marutika'nın PUTITI'si-. Bu taşı ben kendim işledim ve kimse onu tersyüz etmesin!" şeklinde, Erkilet 2'yi ise "Bunu ALA'yi Astiwasu dikti; kimse onu tersyüz etmesin!" olarak çevirmiştir. M.Ö. 8. yüzyıla ait oldukları tahmin edilmektedir.



J. D. Hawkins, Corpus, 2000





Alacahöyük

Hattusas

Karga

Kayalipinar

urkale

Savcili

Çalapverdi

Altinyayla

Havuzköy

Malkaya

Sultanhanı

Kululu

Karakuyu

Sirzi

Karabuma

Erkilet

Bahçe

Kayseri

Hisarcik

Sivasa

Darende

Palanga

Aslantas

Ispekçür

Kötükale

Topada

Tekinderbent

Kurubel

Burunkaya

Aksaray

Keslik

Göllüdag

Fraktin

Imamkulu

Tasci

Gezbeli

Karahöyük

Izgin

Velisa

Egriköy

Andaval

Çiftlik

Nigde

Bor

Emingazi

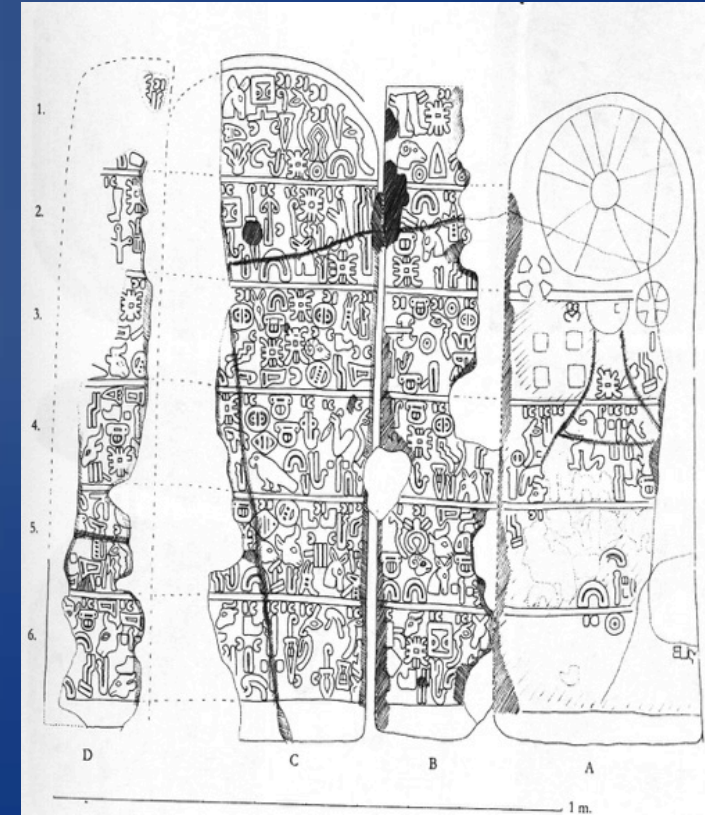
Porsuk

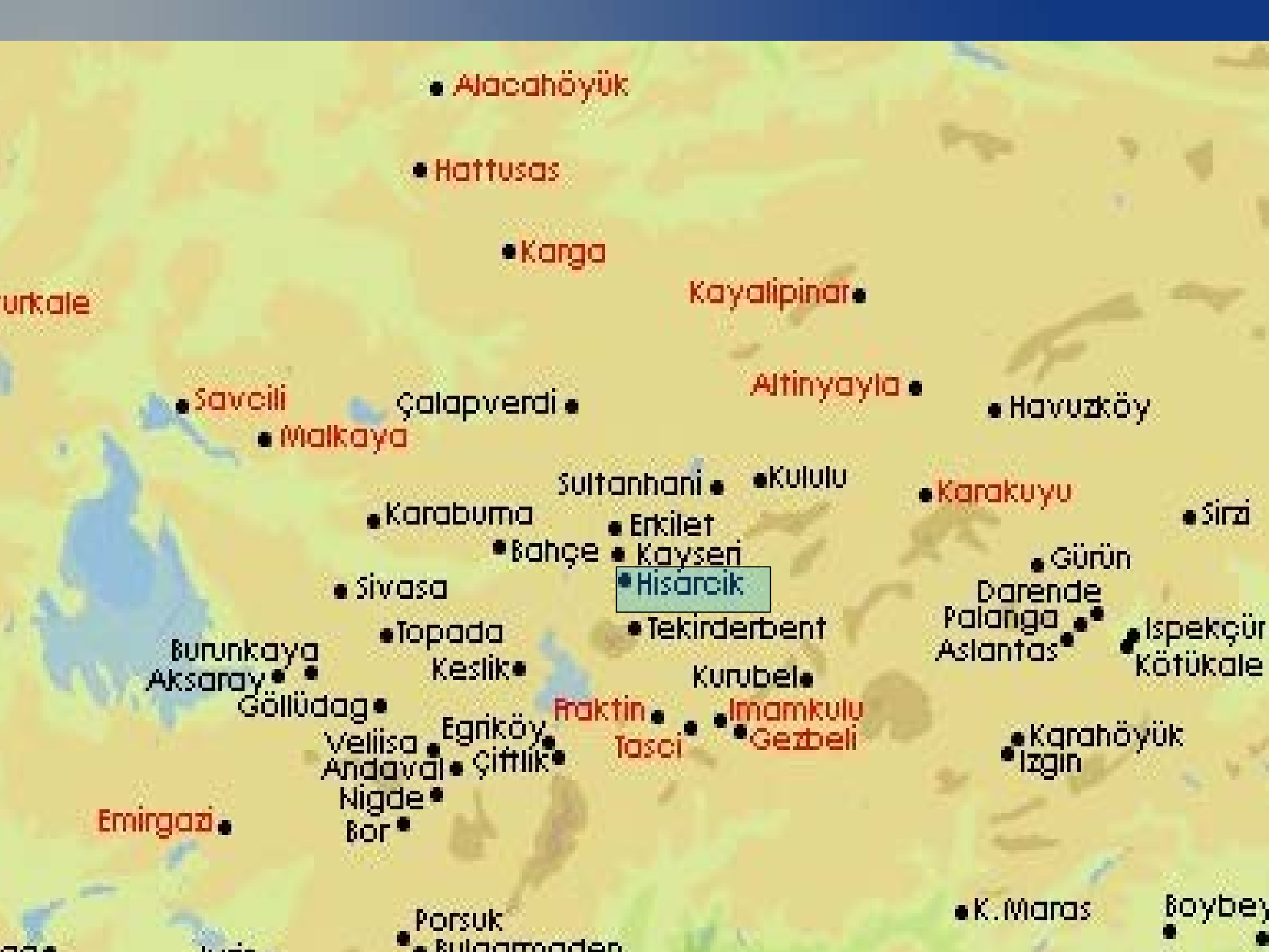
Bulağmaden

K. Maras

Boybey

Kayseri Steli Üzerindeki 6 satırlık yazıt, tepesi yuvarlatılmış stelin dört yüzünü sarar. Ön yüzü kazınarak bir daire içinde büyük bir malta haçı ile daha ufak birkaç haç oyulmuş olan stelin yan yüzleri de hasarlıdır. 1925 yılında Kayseri’de bir evde bulunduğu bildirilmiş, 1932 yılında Ankara’ya götürülmüştür. Stelin taban yapısı Sultanhanı anıtına benzer şekilde ayrı bir kaidesi olabileceğine işaret etmektedir. Sultanhanı anıtı gibi bu stel de Kral Wasusarma’nın bir hizmetlisi tarafından tanrıya ithaf edilmiştir ve benzer koruyucu dualar içerir. Wasusarma'nın ismi Topada, Sivasa ve Göstesin yazıtlarında da geçmektedir. M.Ö. 8. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenen stel Ankara’daki Anadolu Medeniyetleri Müzesindedir.





• Alacahöyük

• Hattusas

• Karga

Kayalipinar

urkale

• Savaşlı

• Çalınverdi

Altınayla

• Havuzköy

• Malkaya

Sultanhanı

• Kululu

• Karabuma

• Erkilet

• Karakuyu

• Sıra

• Bahçe

• Kayseri

• Sivas

• Hisarçik

• Gürün

• Topada

• Tekirderbent

Darende

Palanga

Aslantas

• Ispekçür

Burunkaya

Aksaray

• Kesik

Kurubel

• Kötükale

Göllüdag

• Fraktin

• İmamkulu

• Veliisa

• Egniköy

• Tasci

• Gezbeli

• Karahöyük

• İzgin

• Emingazi

• Andaval

• Çiftlik

• Nigde

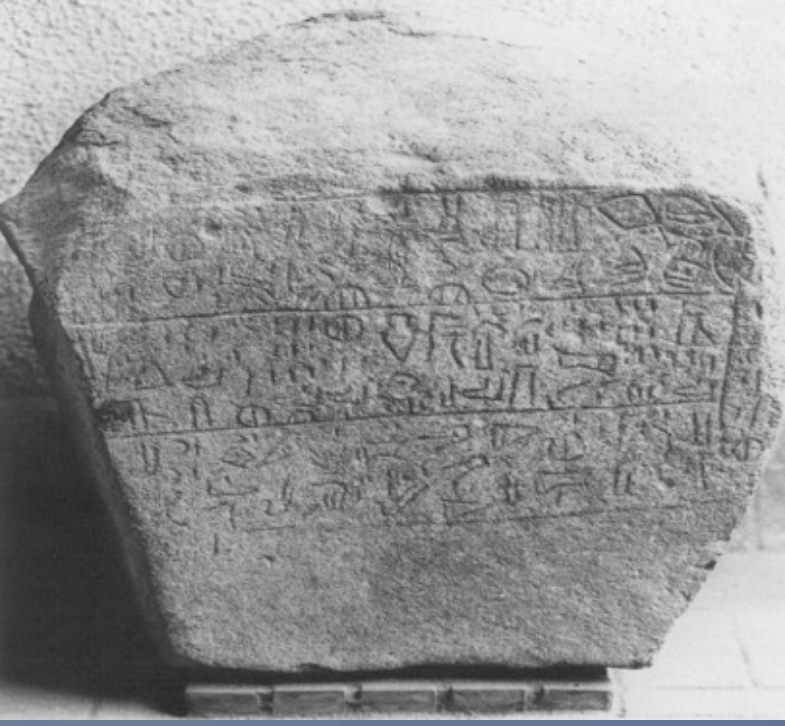
• Bor

Porsuk

• Bulğamaden

• K. Maras

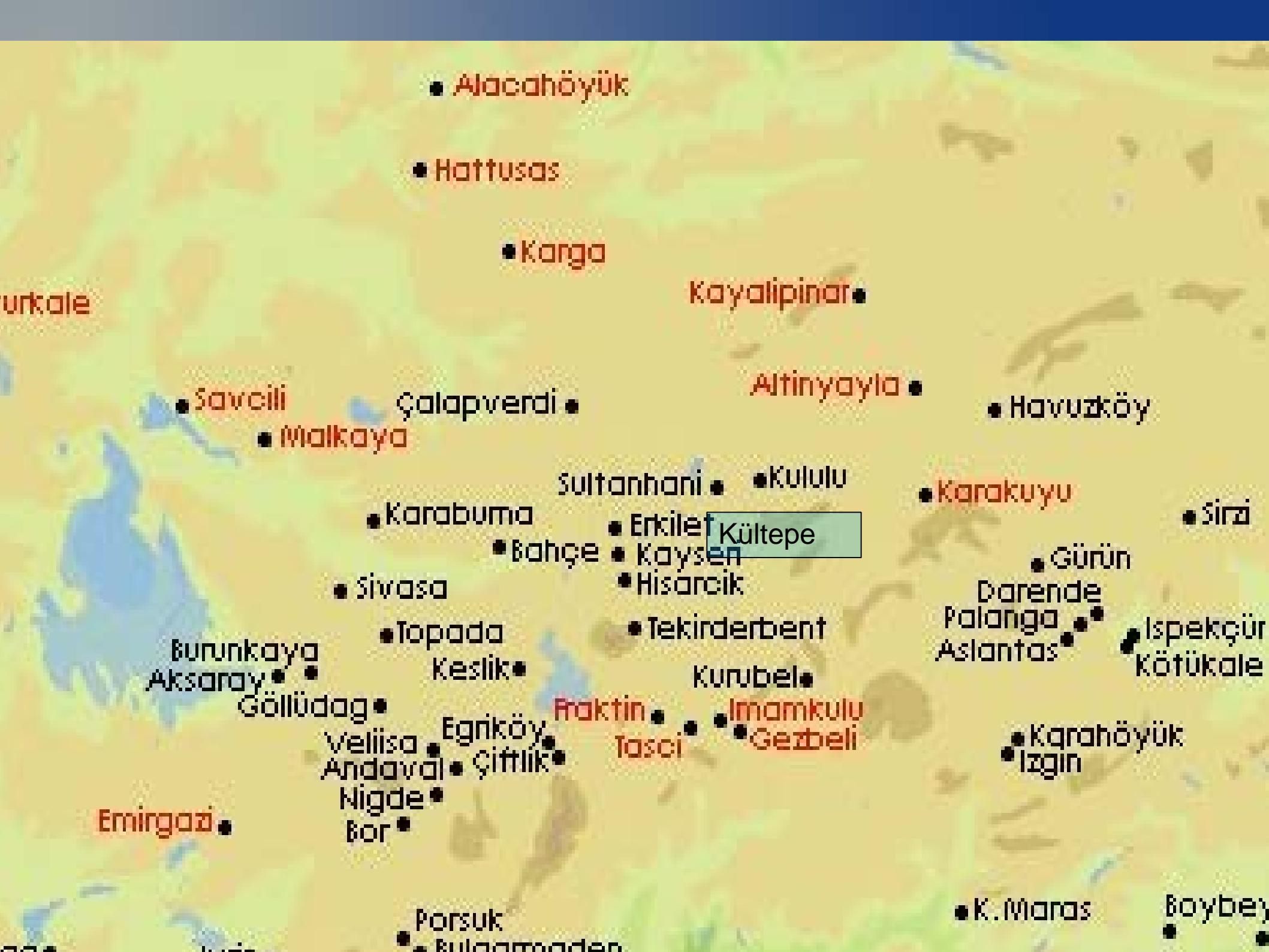
• Boybey



Hisarcık Yazıtları

Kayseri'nin 10 km. güneyindeki Hisarcık'ta bulunan bir yazıt 1900 yılı civarında yerel yöneticiler tarafından İstanbul'a gönderilmiştir ve bugün Eski Şark Eserleri Müzesindedir. 60'a 60 cm. boyutlarındaki bazalt bloğun bir yüzünde Luvi hiyeroglifi ile yazılmış, Harhara dağına adak olarak sunulan ceylanlardan bahseden 3 satırlık bir yazıt yer alır. Yazıtın sonunda adı geçen Kurti, muhtemelen Bahçeköy'deki stelin yazarı olan kral Kurti ile aynı kişidir.

Gene Hisarcık köyünde Toptepesi olarak bilinen mevkide doğal olarak düz olan bir kaya yüzeyi üzerine yazılmış başka bir yazıt da ilk olarak 1901 yılında Waldemar Belck tarafından rapor edilmiştir. Luvi hiyeroglifi ile yazılmış iki satırlık yazıt Harhara dağına (Erciyes dağı) sunulan bir adak hakkındadır ve son satırında Kurti ismi okunmaktadır. Ne yazık ki yazıt 2000 yılından sonraki bir tarihte kaya yüzeyi kazınarak tamamen tahrip edilmiştir. Kurti isminden hareketle her iki yazıt da M.Ö. 8. yüzyılın son çeyreğine tarihlenir.



• Alacahöyük

• Hattusas

• Karga

Kayalipinar

urkale

• Sarcili

• Çalipverdi

Altinyayla

• Havuzköy

• Malkaya

Sultanhanı

• Kululu

• Karabuma

• Erkilef

Kültepe

• Sirä

• Bahçe

• Kayseri

• Hisarçik

• Karakuyu

• Sivas

• Gürün

• Tekirderbent

Darende

Palanga

Aslantas

• Ispekçür

Burunkaya

Aksaray

• Topada

Keslik

Kurubel

Kötükale

Göllüdag

• Fraktin

• Imamkulu

• Veliisa

• Egniköy

• Tasci

• Gezbeli

• Andaval

• Çiftlik

• Karahöyük

• Izgin

• Emingazi

• Nigde

• Bor

• K. Maras

• Boybey

• Porsuk

• Bulgamaden

Kültepe 1

Koruyucu tanrı

Sol elinde kuş ve tavşan tutan tanrı

Hrozny kazılarında tepede

bulunmuş

Ortostad

Bazalt

Kayseri Müzesi.

92; g. 78 cm.

Elinde tuttuğu silah. Hayvanlar
hakimi D Lama-lil.

Sıra sıra bukleli sakalı Assurlu.

GH II.

**Özgüç, T., 1971, Demir Devrinde
Kültepe ve Civarı/Kültepe and Its
Vicinity in the Iron Age. TTKY-V.
no 29. Ankara**

Bossert, H.Th, 1942: Altanatolien.

**Kunst und Handwerk in
Kleinasien von den Anfängen.**

Berlin.

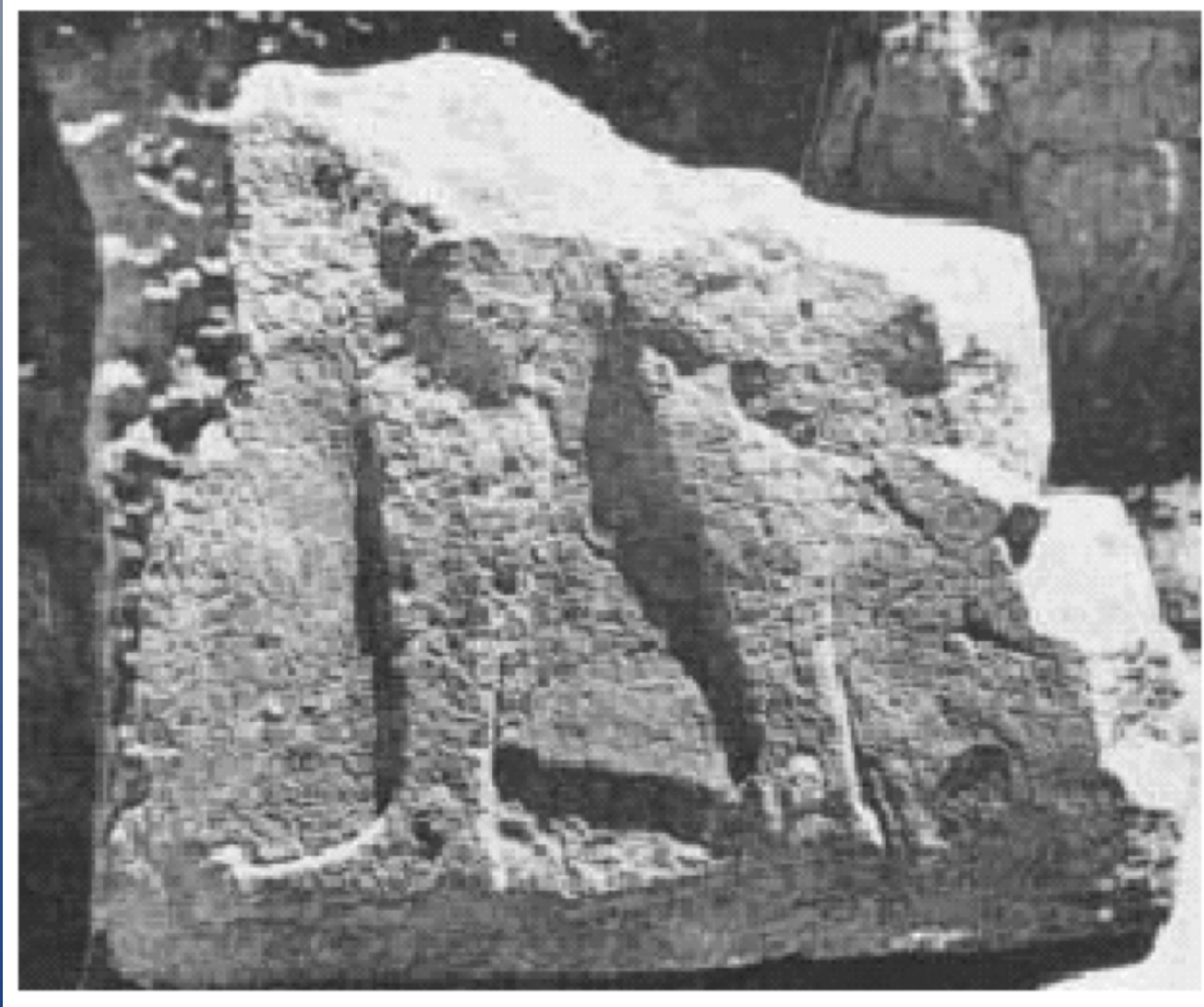


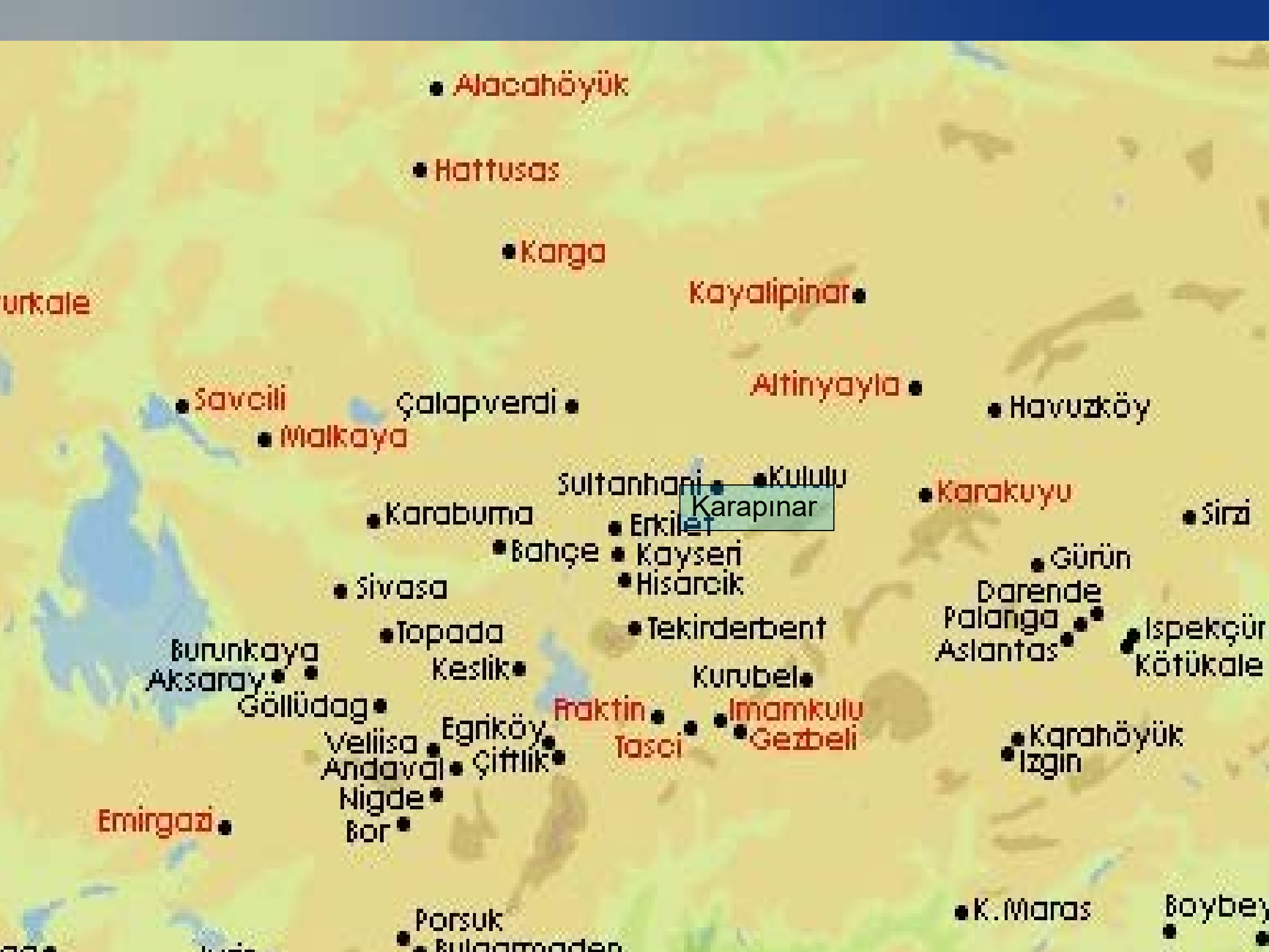
Kültepe 2

Erkek figürüne ait iki bacak

GH II

Hrozny, B., 1927, Rapport Preliminaire sur les Fouilles Tchecoslovaques du Kültepe (1925). Syria VIII. pl. 2, 1





Alacahöyük

Hattusas

Karga

Kayalipinar

Savcılı

Çalapverdi

Altinyayla

Havuzköy

Malkaya

Sultanhanı

Kululu

Karabuma

Karapınar

Karakuyu

Sirzi

Erkilet

Bahçe

Kayseri

Gürün

Sivasa

Hisarcik

Darende

Topada

Tekirderbent

Palanga

Burunkaya

Keslik

Kurubel

Aslantas

Ispekçür

Aksaray

Göllüdag

Fraktin

Imamkulu

Kötükale

Veliisa

Egriköy

Tasci

Gezbeli

Karahöyük

Emirgazi

Andaval

Çiftlik

Izgin

Nigde

Bor

Porsuk

K. Maras

Boybey

Bulağamadın



Archalla: Erkilet
 a...
 anunas
 ASSAL OF WASSUSARMA

THE SEAL IMPRESSIONS OF TWO OLD ASSYRIAN KINGS

SÜLEYMAN ÖZGEN — Izmir

I am honored by the invitation of the Zilkade Institute to contribute to the Festschrift for my teacher Prof. Dr. Nimet Özgüç. I have the privilege to study the seals and seal impressions in Old Assyrian style, the topics of my dissertation and to work at Samsum and Acentia during 1984-1988.

Prof. Dr. Tahsin Özgüç kindly allowed me to study the material of Kültepe and to report the impressions of two royal seals, the most remarkable finds of this important city. I am grateful to him for his generosity.

Among the hundreds of impressions of the cylinder seals of Old Assyrian individuals found in level II of Karum Kanisk, the two belong to Išumme's son Išum (33. king of the list) the founder of Colonies in Anatolia and to Puzur-Asur's son Neram-Sin. The latter (37. king of the list) was ruling at Assur, when Shamshi-Adad (36. king of the list)¹ left for Babylon for three years. Shamshi-Adad defeated Erishum II, Neram-Sin's son and began his 33 years reign as an Assyrian king².

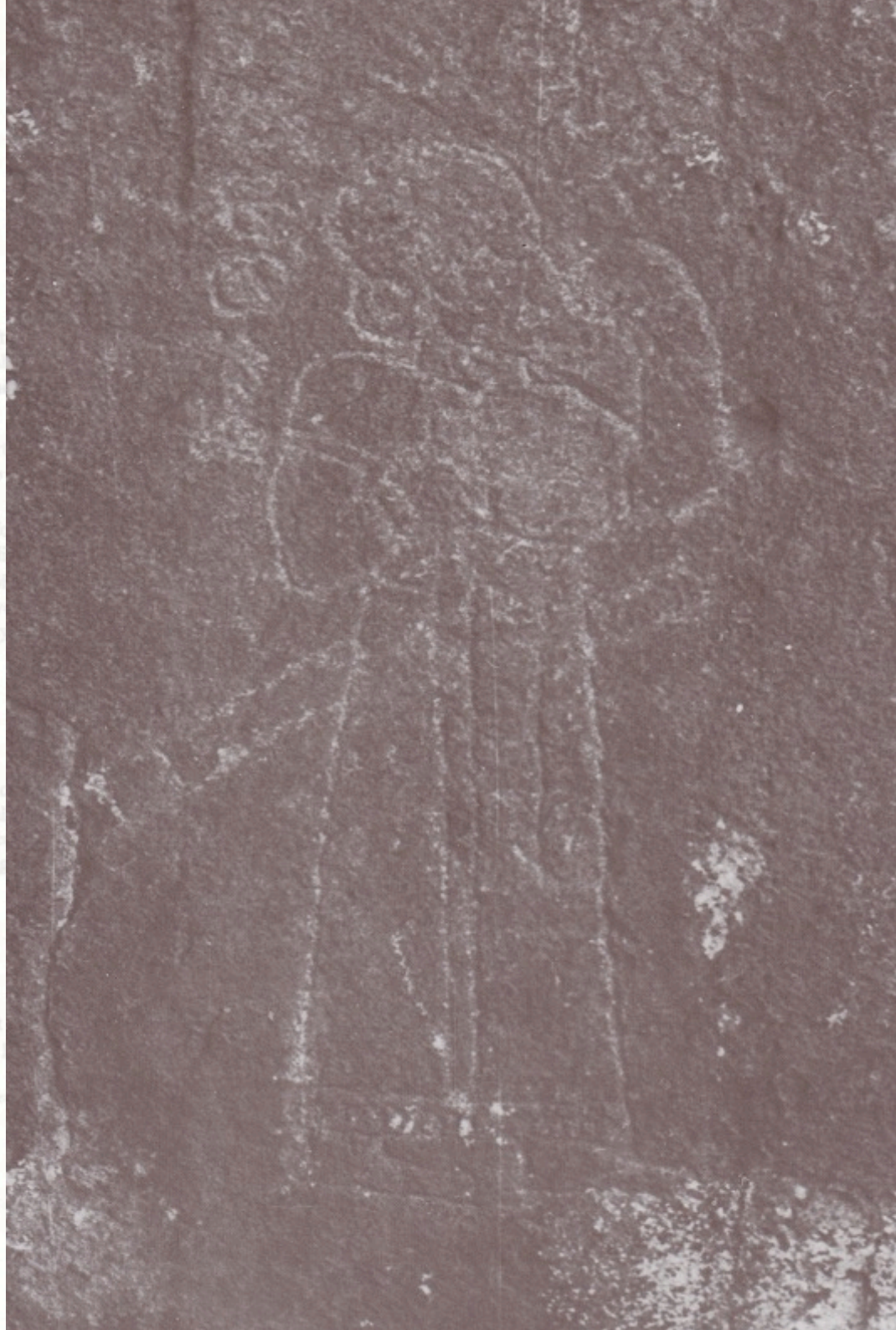
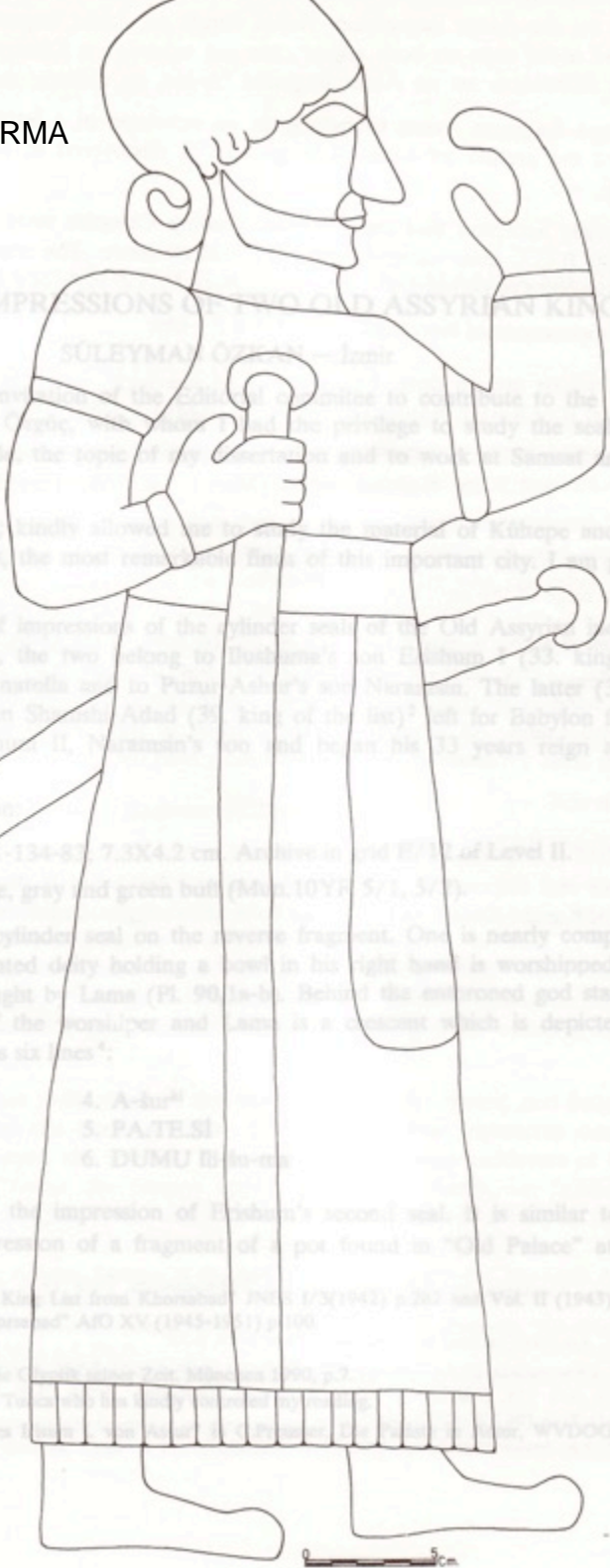
Erishum's seal impression:
 Kl.83/246, AMM 1/1-134-87, 7.3X4.2 cm. Archive in level E/11 of Level II.
 Fragment of an envelope, gray and green buff (Mus.10YR 5/1, 5/2).

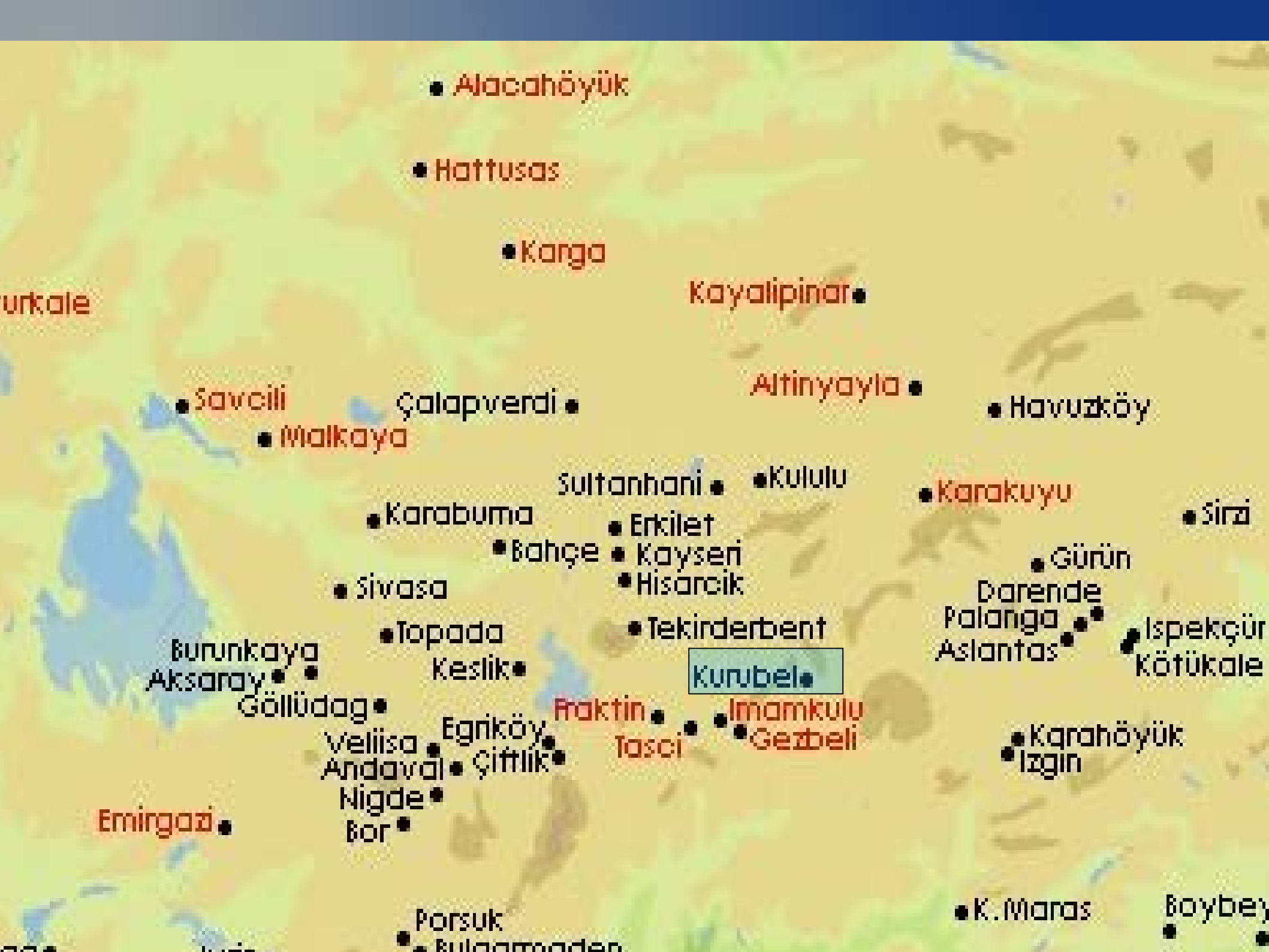
Two impressions of a cylindrical seal on the reverse fragment. One is nearly complete, the other partially preserved. The seated deity holding a bow in his right hand is worshipped by a man (Erishum 7) who is brought by Lams (Pl. 90 Ia-b). Behind the enthroned god stands the goddess Lams. Between the heads of the worshiper and Lams is a crescent which is depicted pointing towards right. The inscription has six lines³:

- | | |
|-------------|-----------------|
| 1. A-ur-ur | 4. A-ur |
| 2. PA.TE.SI | 5. PA.TE.SI |
| 3. I-ri-lum | 6. DUMU Išum-me |

The Kültepe sealing is the impression of Erishum's second seal. It is similar to the first from which we have an impression of a fragment of a pot found in "Old Palace" at Assur⁴.

¹ A. Poebel, "The Assyrian King List from Khorsabad", JNES 1/3 (1942) p.262 and JNES II (1943) p.86; E.W. Bickel, "Bemerkungen zur Königsliste aus Chorsabad", AfO XV (1945-1951) p.100.
² Ibid. p. 86.
³ A. Otto, "Shamshi-Adad und die Chorsabad-Liste", Mitteilungen 190, p.3.
⁴ T. Häsel, in professor Othmar Turossi's book "Die Chorsabad-Liste", WVDG 66, Berlin, p.38, Fig.1.





Alacahöyük

Hattusas

Karga

Kayalipinar

urkale

Savcılı

Çalapverdi

Altinyayla

Havuzköy

Malkaya

Sultanhanı

Kululu

Karakuyu

Sirâ

Karabuma

Erkilet

Bahçe

Kayseri

Hisarcik

Sivasa

Darende

Gürün

Topada

Tekinderbent

Palanga

Aslantas

Ispekçür

Kötükale

Burunkaya

Aksaray

Keslik

Kurubel

Göllüdag

Fraktin

Imamkulu

Veliisa

Egriköy

Tasci

Gezbeli

Andaval

Çiftlik

Karahöyük

Izgin

Emingazi

Nigde

Bor

Porsuk

Bulağmaden

K. Maras

Boybey



A SLANLI HEYKEL KAIDESI
KAYSERİ ÇEVRESİNDEN
GEÇ HİTİT DÖVRI
(İ.C. 700)
LION BASE OF STATUE
FROM KAYSERİ REGION
LATE HITTITE PERIOD (BC 700)

Kurubel üzerinde oldukça aşınmış yan yana iki aslanın durduğu dikdörtgen bir kaidedir. Kaidenin bir yüzünde okunamayacak derecede hasar görmüş, Luvi hiyeroglifi ile yazılmış 3 satırlık bir yazıt vardır. 1906 yılında Kurubel Geçidi'nin batı ucunda bulunan Soğanlı Dağı'ndaki Aslantaş Yaylasında bulunduğu bilinmektedir. Yazıtın biçiminden M.Ö. 9.-8. yüzyıllar arasına tarihlenir ve muhtemelen Tabal krallığına ait bir yazıttır. Kaide Kayseri Müzesindedir.



Alacahöyük

Hattusas

Karga

Kayalipinar

Gavurkale

Yagri

Savcili

Çalipverdi

Altinyayla

Havuzköy

Beyköy

Malkaya

Kululu

Karakuyu

Afyon

Sultanhanı

Sirzi

Karabuma

Erkiler

Bahçe

Kayseri

Hisarolik

Sivasa

Tekinderbent

Gürün

Darende

Palanga

Aslantas

Ispikür

Kötükale

Arslantepe

Yalbur

Köylütolu

Burunkaya

Aksaray

Topada

Keslik

Kurubel

Göllüdag

Velliisa

Andava

Nigde

Bar

Egriköy

Çiftlik

Fraktin

Tasci

Imamkulu

Gezbeli

Karahöyük

Izgin

Eftatunpınar

Hatip

Emingazi

Fasillar

Porsuk

Bulgarmaden

K. Maras

Boybeypınarı

Malpınarı

Kızıldag

Karadag

Ivriz

Karasu

Karatepe

Domuztepe

Sakçagözü

Hemite

Sirkeli

Zinciri

Çagdin

Yesemek

Körkün

Birecik

Kelekli

Karkamis

Tel Ahmar

Emenek

Çime

Keben

Kirçoglu

Tuleil

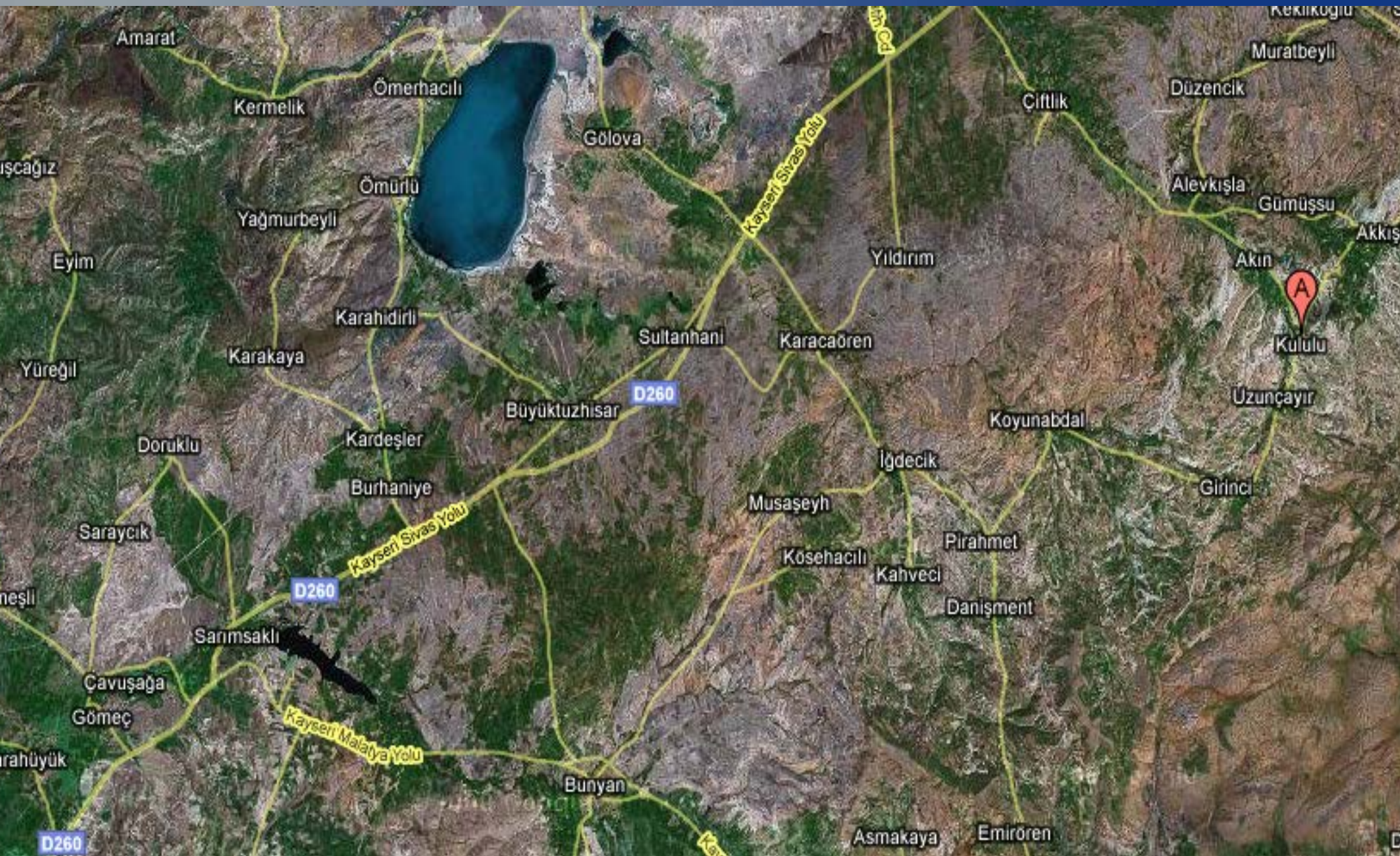
Tel Tayinat

Tel Açana

Aleppo

Meharde

Hama



Kululu

T. Özgüç, Demir Devrinde Kültepe ve Civarı. Ankara 1971.

Kayseri'nin yaklaşık 70 km. kuzeydoğusunda, Sivas-Kayseri yolu üzerinde. 1940'larda Kemalettin Karamete'nin keşfettiği hiyeroglifli bir anıtın bulunmasından sonra tanınmış.

Kaletepe mevkiindeki bu sitadelde T. Özgüç tarafından 1967'de yapılan kazılarda üç kültür katı ve beş yapı katı tespit edilmiş. 5. yapı katı GH-DD'dir.

Kululu eserleri yaklaşık 700'lere aittir. Heykel de muhtemelen II. Sargon'un Tabal'a yaptığı seferden (715) sonrasına ve Senharup zamanına (704-681) ait olmalıdır.



En önemli Kululu eseri başı bulunmayan **heykeldir.**

y. 3 m.

Ayakları üzerinde durmaktadır. Tek andezit bloktan işlenmiş. Göğsü üzerinde ellerini kavuşturmuş. Ayak bileklerine kadar uzanan uzun bir chiton giymiş. Bunun da üzeri bir manto ile sarılıdır. Elbisenin kısa kolu beş dar ve paralel hatla süslüdür. Elbise yakasından itibaren omuz dikişi boyunca kısa kolun ucuna kadar devam etmektedir. Elbisenin sağ kenarı uzun cephede uzun bir püskülle sonçlanan ağır bir örgü şeritle süslüdür. Mantonun ağır katları zikzak kıvrımlarla gösterilmiştir. Bu bakımdan, 1893'de Hogarth tarafından Darendenin 10 km. güneybatısında bulunan Palanga heykeli (130 cm ve HH) ile benzerlik gösterir.

Kollarında aslan başlı iki bilezik vardır.

Ayağında sandalları vardır.

Elbisenin altında vücut hatları belirgindir.







1



1a



1b



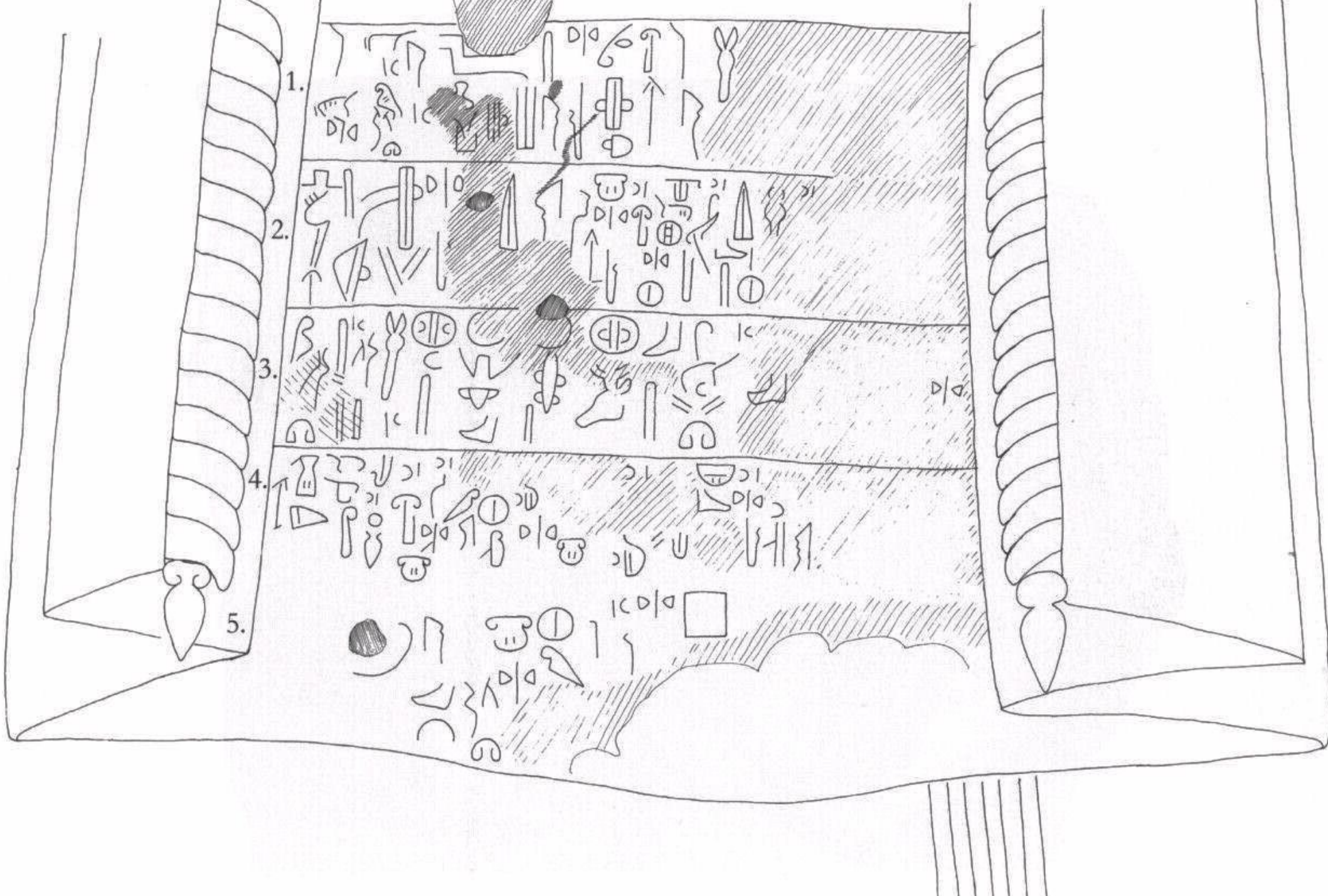
2



3



**ROYAL GARDENS
STATE HOUSE**
The column is made of limestone and is decorated with hieroglyphs. It is a typical example of the art of the 18th dynasty. The column is 1.5 m high and is decorated with hieroglyphs. The column is a typical example of the art of the 18th dynasty.



front

left side

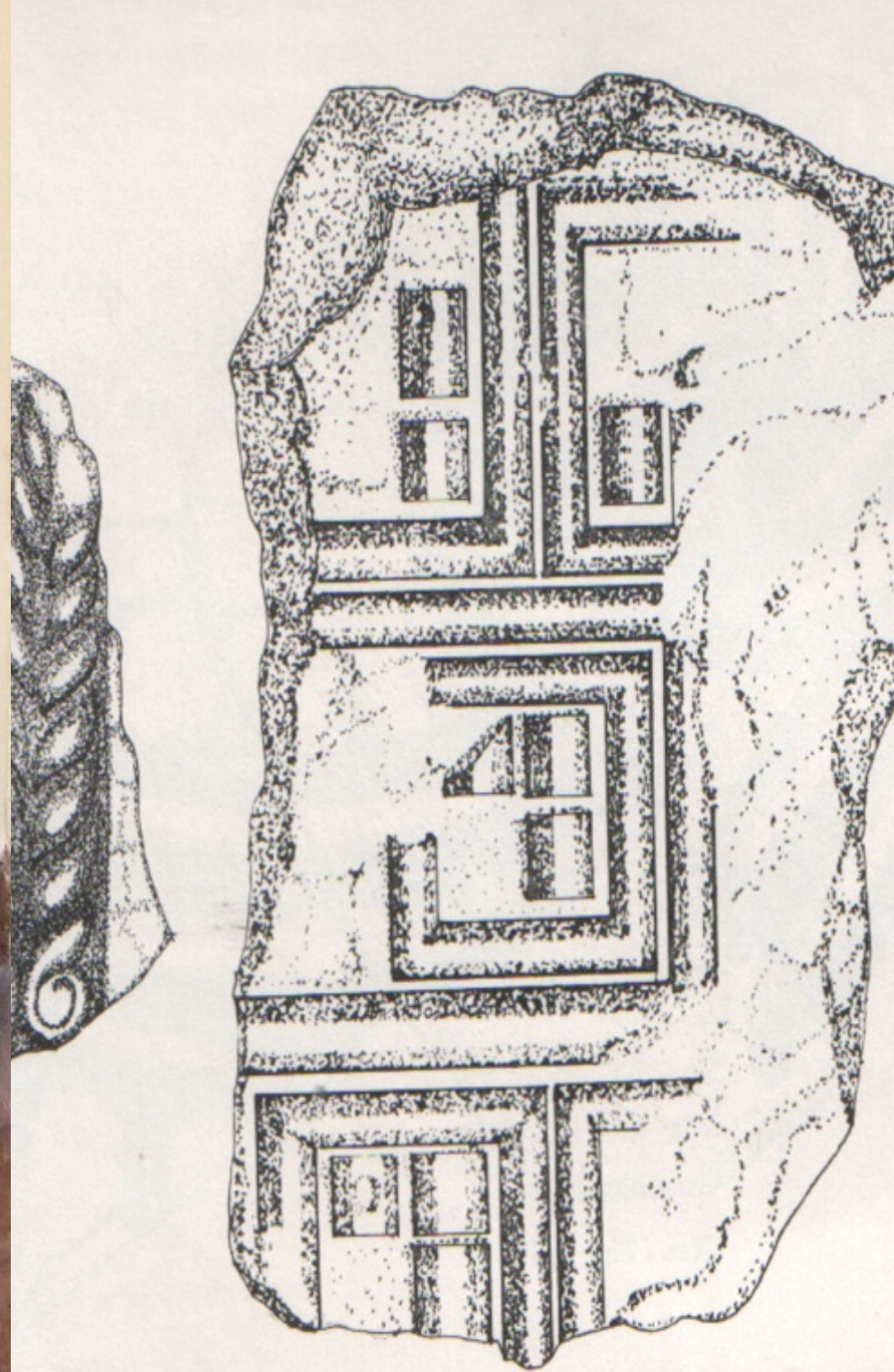
back

0.6 m



Kral heykelinin elbise parçası:

11x7 cm. Andezit. Elbisenin kare şeklindeki süslerinden bir parça.



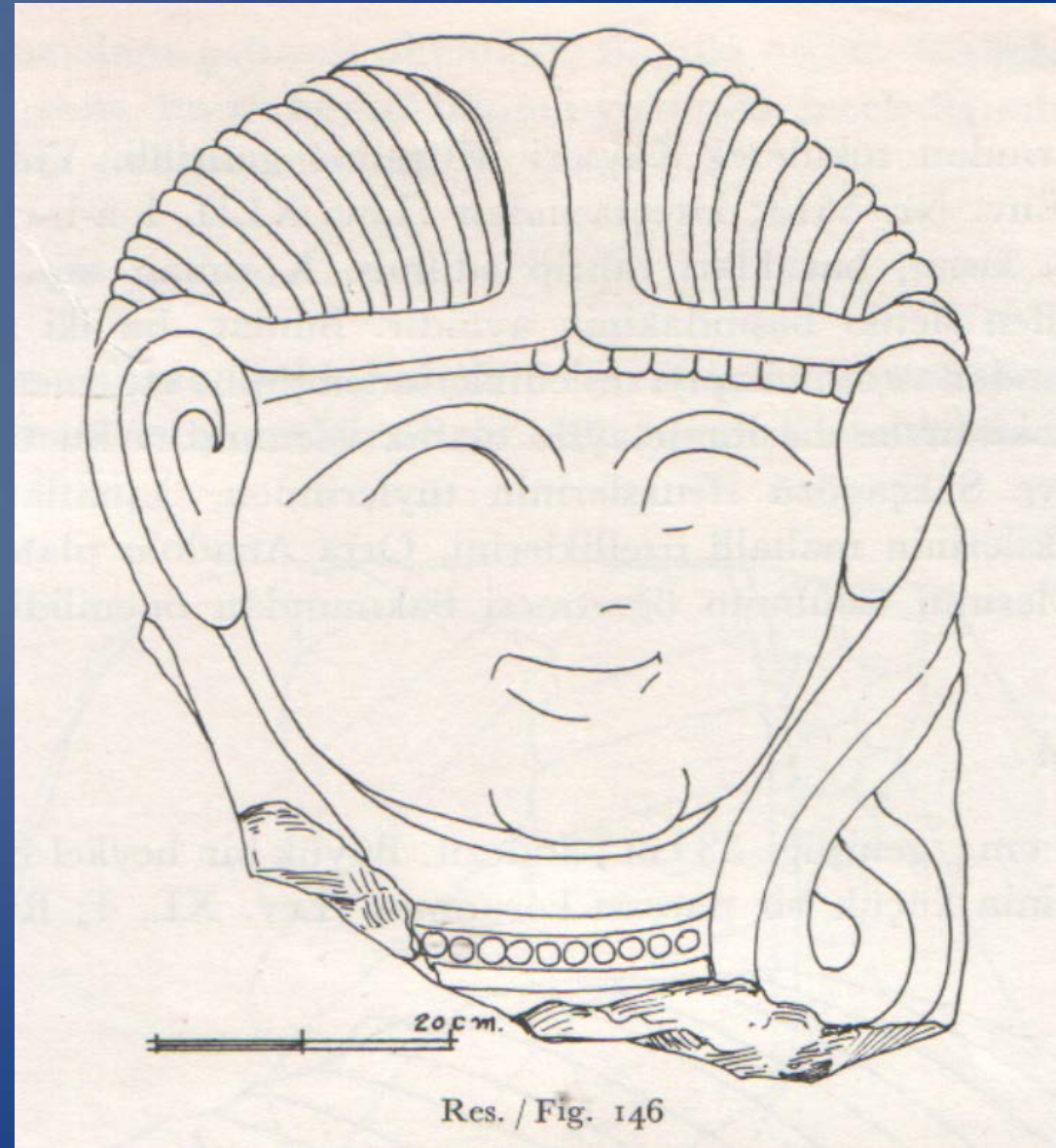
Sfenks başı:

y. 72.5 g. 59.5 cm. Kireçtaşı. Alın üstünde iki kulağı arasında yanyana dizilmiş dikdörtgen kabartılardan oluşan bir alın bandının üzerinde kulakların üstünden çıkan ve alın ortasında birleşen iki kalın band baş üstünde yükselir ve başın üstünde ikiye ayrılarak enseye inmekte ve kulak arkasından göğüslere inen saç lülelerini oluşturmaktadır.

Önde saçlar geriye taranmış olarak görülür.

Boynunda iki kabartma şeridin ortasındaki yuvarlak kabartılardan oluşan bir kolyesi vardır.

İri kulaklı, küçük ve kapalı ağızlı, dolgun yanaklı ve sempatik görünüşüdür. Gözlerindeki başka bir maddeden yapılmış kakma maddesi düşmüştür. Yüzünün bu igadesi Sakçagöz ve Zincirli sfenkslerini anımsatır. 8. yy.ın ilk yarısına tarihlenmekte.





STONE HEAD
KALIFORNIA MUSEUM
HEAD OF SPHINX
FROM KALIFORNIA

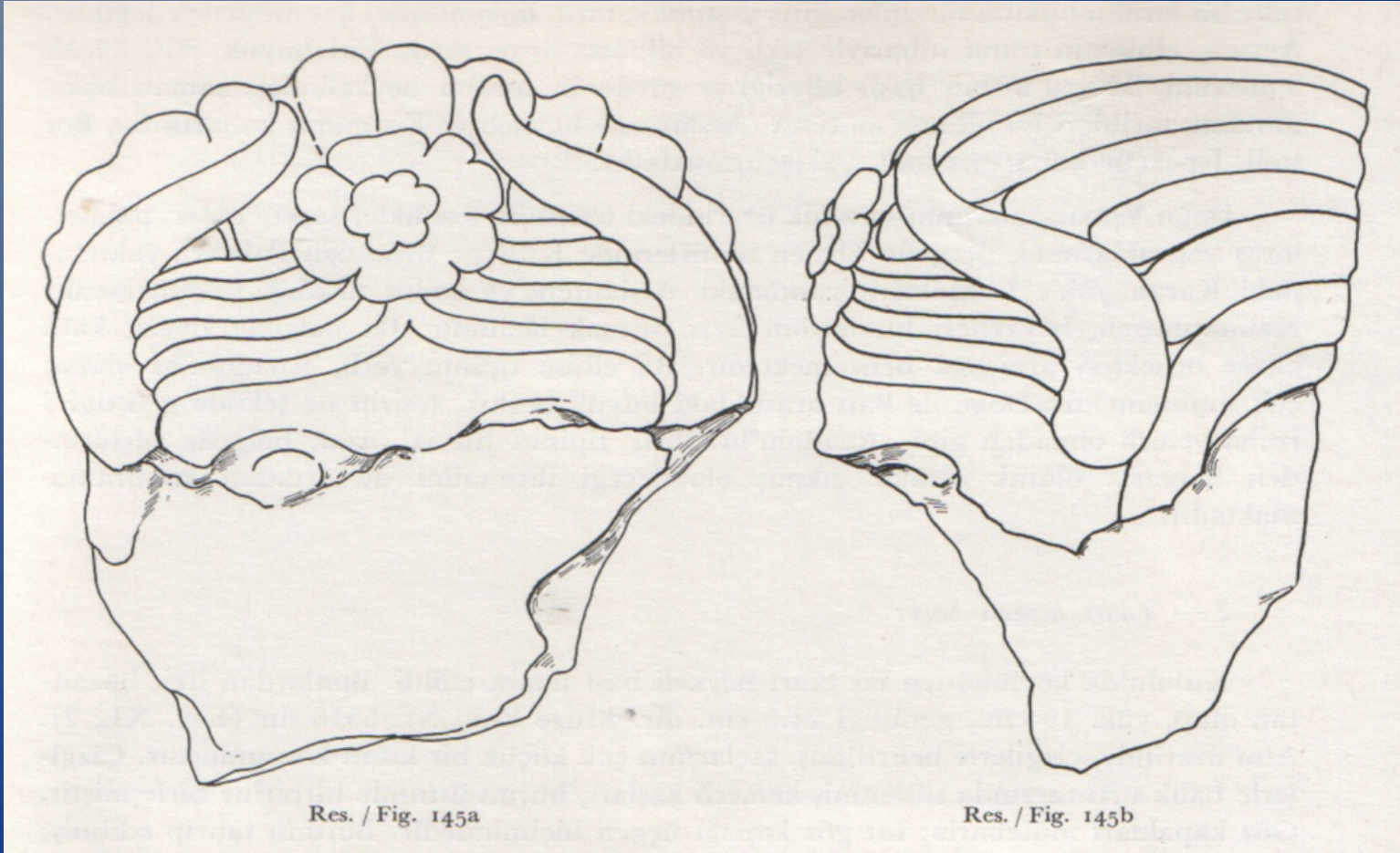


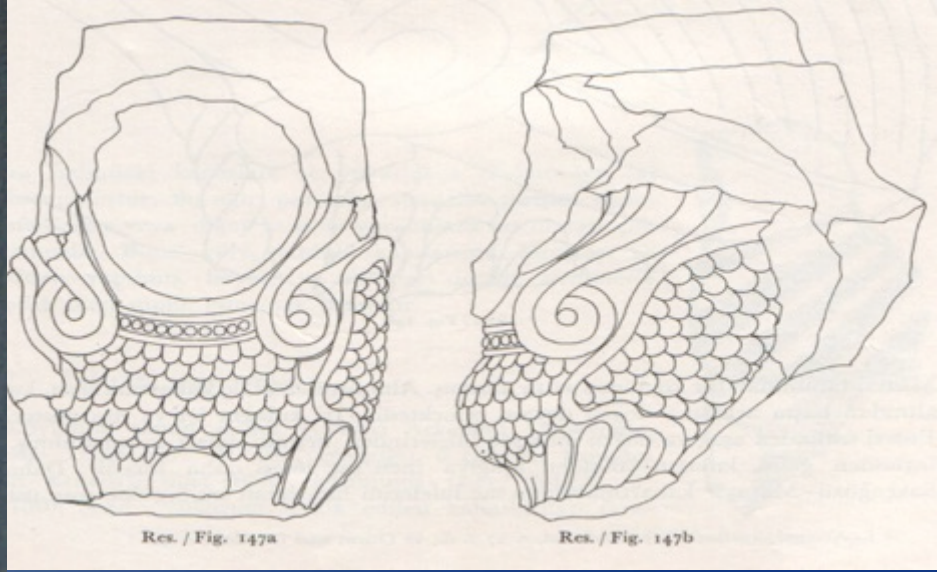
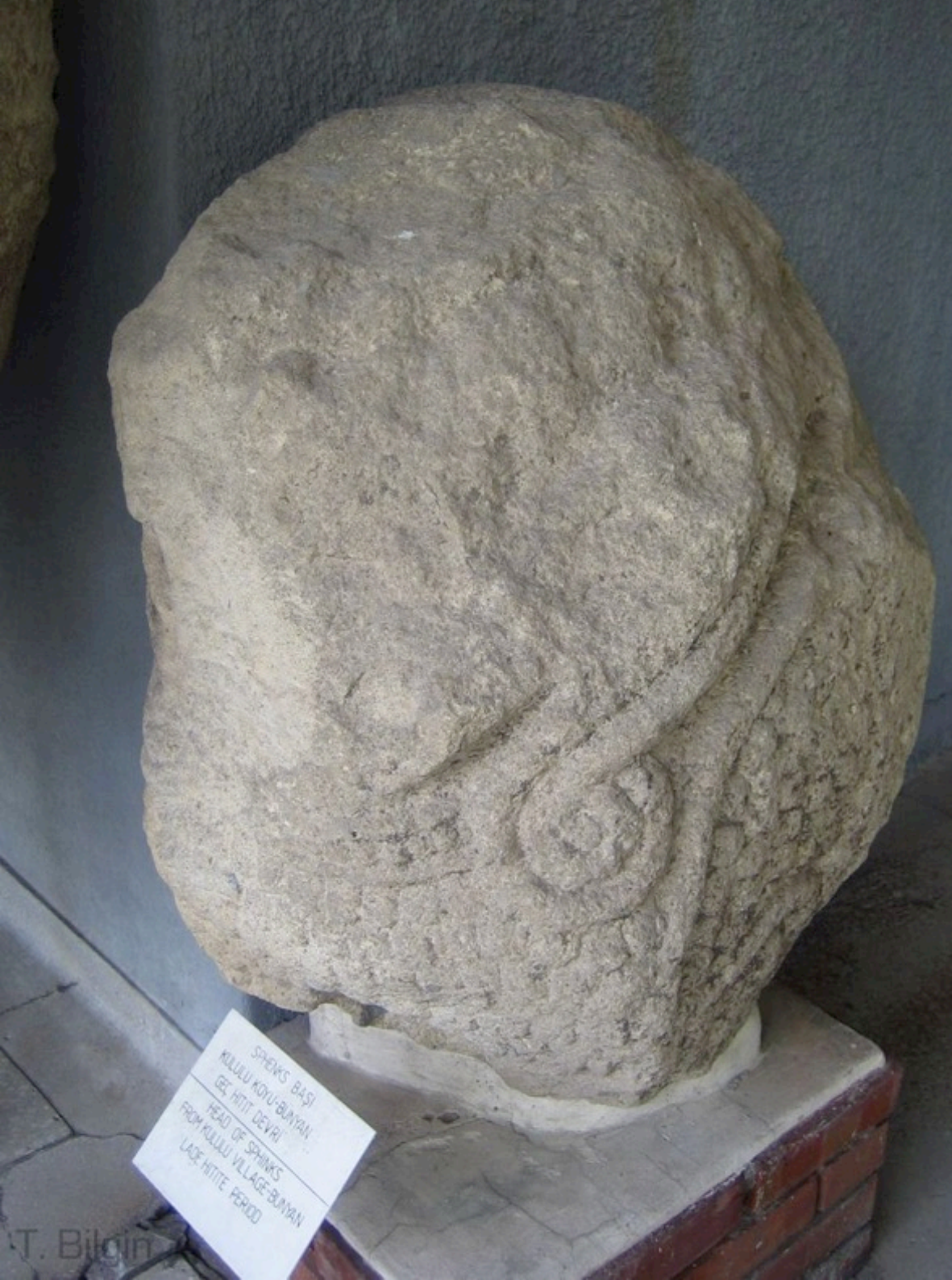
STONE HEAD
KALIFORNIA MUSEUM
HEAD OF SPHINX
FROM KALIFORNIA

Tanrı heykeli başları:

Biri bazaltdan (y. 19, g. 21.5 cm). Bıyıkları Assurlularda olduğu gibi dikey çizgilerle taranarak gösterilmiş. Sol tarafında boynuzun ucu korunmuş. 8. yy.ın son çeyreği

Andezitten yapılmış y. 27, g. 25 cm. Alnı üzerinde 6 paralel hattın oluşan alın bandı, bir gözü ve kulak üstünden çıkan boynuzu korunmuş. Assur ve Arami tarzındaki heykel Sakçagözü ve Maraş başlarındaki gibi alnın ortasında 6 yapraklı rozet vardır.

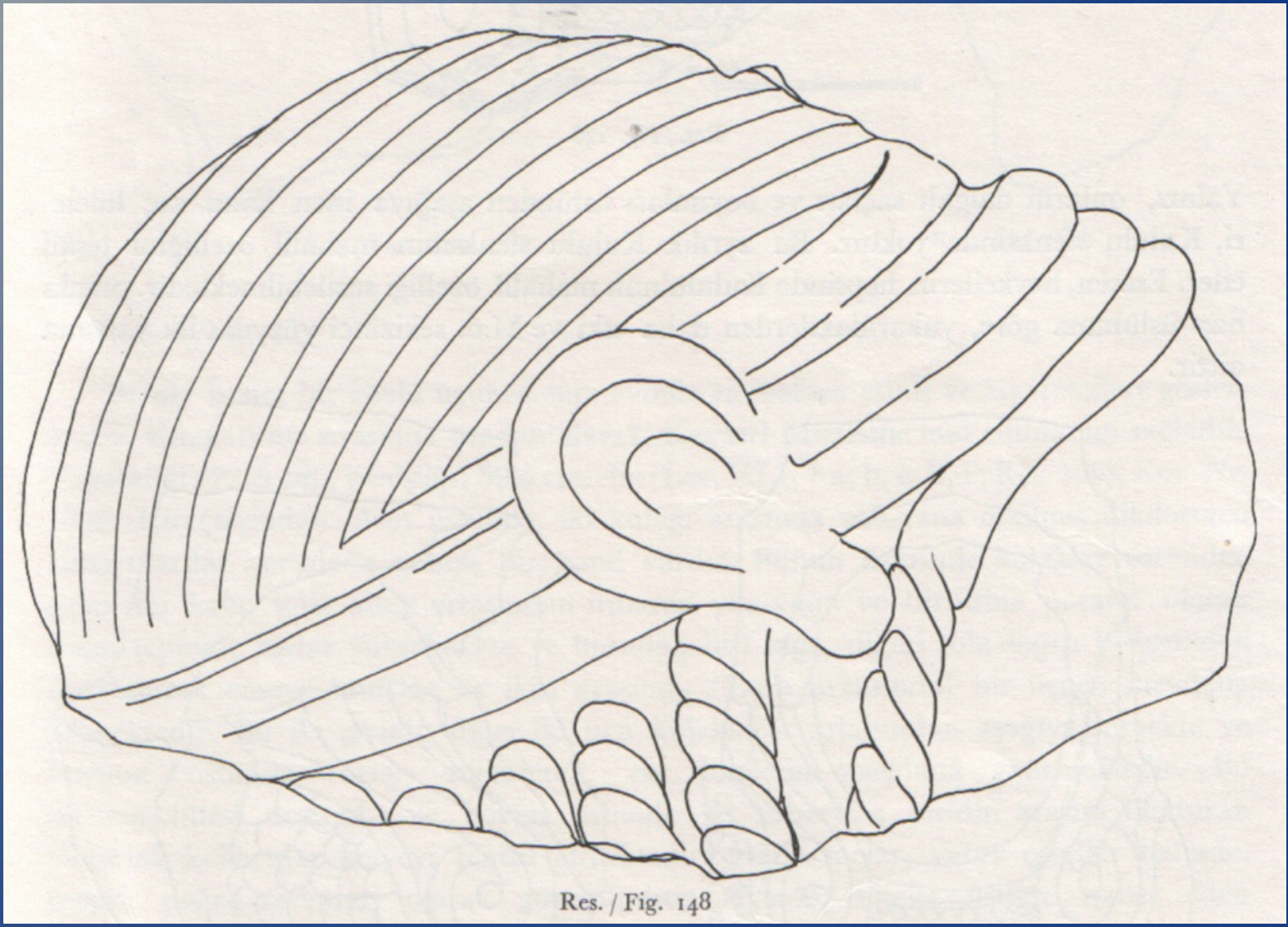




Sfenks gövdesi:

y. 90, g. 70 cm. Kireçtaşı. Korunan saç lülesi ve gerdanlığı yukarıdaki sfenksle aynıdır. Göğüs ve kanadındaki tüyler basit ve detaysız olarak işlenmiş. Bu bakımdan Zincirli ve Sakçagözü'ndekilerden ayrılır.

SFENKS BAŞI
KILUĞU KÖYÜ-BUNYAN
BE. HITİT DEVRİ
HEAD OF SPHINX
FROM KILUĞU VILLAGE-BUNYAN
LATE-HITITE PERIOD



Res. / Fig. 148

Heykel başı:

u. 60, g. 33. Andezit. Sağ kulağı ve ensesinin bir kısmı korunmuş.

Sfenks parçası:

54x50 cm. Kanat ve göğüs tüyelerine ait kısmı. Andezit.

Kanat parçası:

16x8 cm. Andezit.

Sfenksin saç lülesi-A:

38x22 cm. Andezit. Göğsündeki tüylere kadar inen bir çift lüle.

Sfenksin saç lülesi-B:

21.5x13.5 cm. Yukardakinin karşı tarafı olabilir.

Arslan heykelinin sağ kısmı:

22.3x8 cm. Andezit. Kuyruk kısmen korunmuş.

Arslan heykelinin arka kısmı:

23x18.5 cm. Andezit. Yatan bir aslanın arka kısmı, arka sol bacağıının helezonu belli. Bir heykel kaidesinin aslanlarından biri olmalı.

Sfenks parçası:

27.5x16.5 cm. Andezit. Göğüs tüyelerinden ve kanadından bir kısmı korunmuş.

Arslan yelesi parçası:

y. 16.5; g. 9 cm. Yelesindeki tüylerden bir kısmı korunmuş.

Bir heykelin sakal parçası:

y. 20; g. 13.2 cm. Andezit. Üç çift saç lülesinin alt uçlarında birer helezon vardır.

Kayseri'nin Kululu köyü yakınlarında Geç Hitit dönemine ait bir kaç tane stel, büyük bir heykel ve heykel parçaları bulunmuştur. Hepsi de bölgesel Tabal krallığı ile ilintilidir ve yaklaşık olarak M.Ö. 8. yüzyıla ait olup Kayseri Müzesinde sergilenmektedirler.

Kululu 1 steli 1935 yılında bir evde bulunmuştur. Üç tarafındaki Luvi hiyeroglifi ile yazılmış 6 satırlık yazıt, kendini Tuwati'nin hizmetkarı olarak tanıtan Ruwa isimli bir kişiye aittir. Tuwati kral Wasusarma'nın babasıdır ve M.Ö. 8. yüzyıl ortalarında hüküm sürmüştür.



Kululu 1 stelinin çevirisi:

Ben Tuwati'nin hizmetkârı Ruwa'yım.

Bu evler Sahizi(?) için yıkılmıştır.

Ben onları inşa ettim,

ve onları ev olarak yaptım,

ve kendim Aratali'nin Fırtına Tanrısı'nı diktim,

ve ben ona her yıl bir öküz ve 3 koyun sunacağım.

Her kim bu evleri Tuwati'den ister,

veya Amata'yı,

veya Lahi(zi)(?)'yi,

veya üzüm bağ(ların)ı,

kim olursa olsun,

Aratali'nin Fırtına Tanrısı onun Aratali'sini ... !

Kubaba'nın Hasami köpeği, Tuwati'nin Amura'sı onu kovalasın(?)!

Onun Hasami Maratami(?)sini ve onu yesin!

Ama bu tanrılar Tuwati'ye karşı hoş gelsin,

ve başka birine bunu vermesin!

Ben Tuwati'nin adaletiyle tanrıların huzuruna gittiğimde bu evler burada (kalacak).



Kululu 2 steli 1945 yılında Kululu'da Bossert tarafından bulunmuştur. Bunun da üç tarafında Luvi hiyeroglifi ile yazılmış bir yazıt vardır. M.Ö. 8. yüzyıl ortalarına tarihlenen stel, Panuni adında bir prensin adına bir abidedir.

Kululu 2 stelinin çevirisi:

Ben Panuni, güneşin kutsadığı prens.
Çocuklarım benim için burada mühürlü(?)
bir belge(?) yaptı.

Yatak(lar)ımda yiyerek (ve) içerek(?) ...
tanrı Santas adına ben öldüm.

ve Kawari'ler beni Zarumata yaptı (veya
benim için Kawari'leri
Zarumata yaptı.

Kim beni rahatsız ederse,
büyük bir adam,
veya [küçük?] bir adam,
veya her kim (olursa),

Santa'nın marwainzi tanrıları onun anıtına
saldırsınlar,
ve onun evini mühürlesinler!



Kululu 3 steli Tahsin Özgüç tarafından 1967 yılında Kululu'da bir evin duvarında kullanılmış halde bulunmuştur. Üstü yuvarlatılmış kireçtaşı stelin ön ve sol yüzünde 4 satırlık bir yazıt bulunmaktadır.

Kululu 3 stelinin çevirisi:

Ben İlasi, hükümdar, yazıcı (veya: hükümdarin yazicisi)

Benim adaletimle, benim [...] ben ...-tım.

Bana çocuklarım ver[di](?)
ve bana(?)[iyi](?) ekmek [...

....

....] ben uzaklara gittim,
Çocuklarım bu steli benim için dikti
Kim bu steli ortadan kaldırırsa,

....

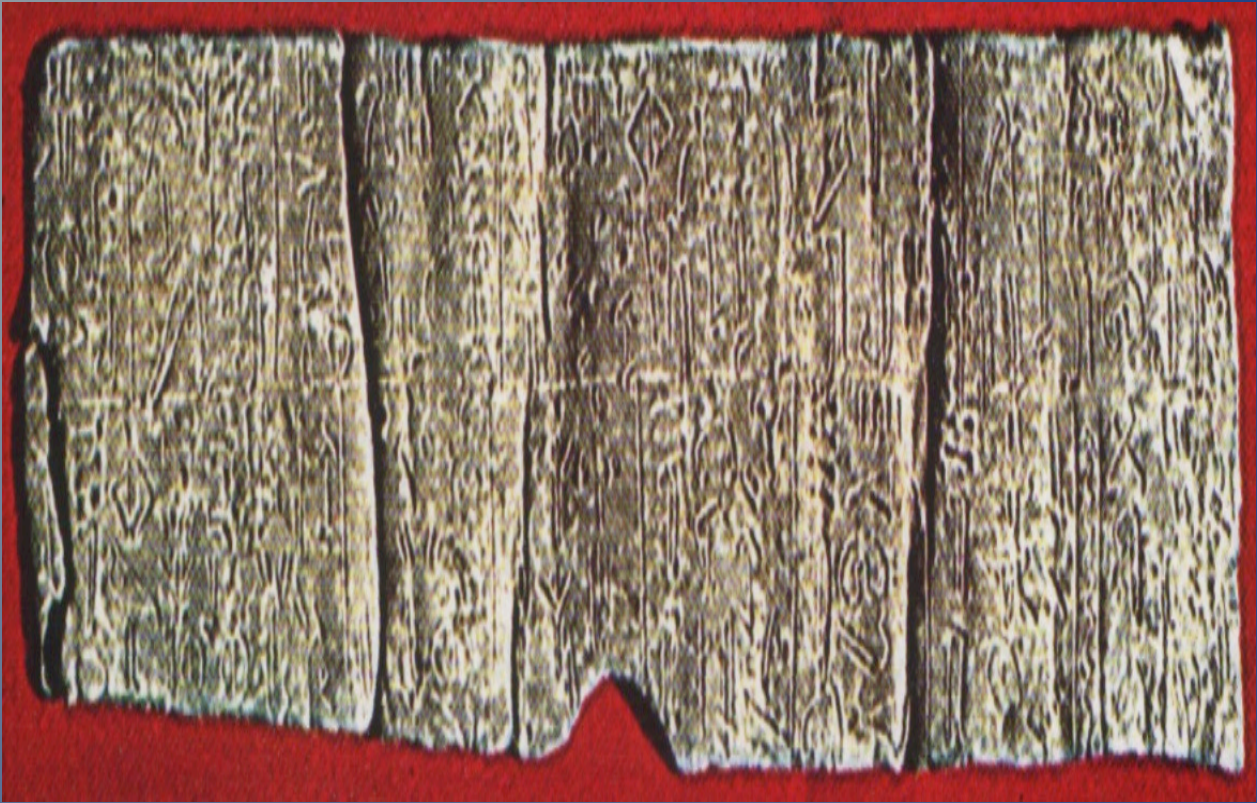


Kululu 4 steli 1983 yılında Mustafa Kalaç tarafından bulunmuş ve yayınlanmıştır. Bir stelin üst parçasıdır ve her yüzünde yazıt yer alır. Kululu 1 gibi bu da Ruwa'ya ait bir mezartaşdır ve dolayısıyla Tuwati'nin hükümdarlık dönemi olan M.Ö. 8. yüzyıl ortalarına aittir.



Kululu 5 steli 1977 yılında Kayseri Müzesi tarafından Kululu'lu bir köylüden satın alınmıştır. Üç yüzünde 8 satırlık bir yazıt vardır. Bazı yapıların inşasına ait bir kitabedir ve M.Ö. 8. yüzyıla tarihlenmiştir. Yazıt, Çiftlik ve Kululu 2 steli ile benzerlikler gösterir.







1



2



Tabal Bibliografya:

Akurgal, E. 1961, Kunst der Hethiter. München.

Özgüç, T., 1971, Demir Devrinde Kültepe ve Civarı/Kültepe and Its Vicinity in the Iron Age. TTKY-V. no 29. Ankara

Bossert, H.Th, 1942: Altanatolien. Kunst und Handwerk in Kleinasien von den Anfängen. Berlin.

Garstang, J., 1929, The Hittite Empire. London.

Bier, L. "A Second Hittite Relief at Ivriz" JNES Vol 35. pp. 115-126.

Gelb, I., 1939, Hittite Hieroglyphic Monuments. Chicago

Kalaç, M. 1979, "Niğde'de Bulunan Bir Hava Tanrısı Steli". VIII. TTK. I. Cilt, s. 239-243

Hrozny, B., 1927, Rapport Preliminaire sur les Fouilles

Tchécoslovaques du Kültepe (1925). Syria VIII. pl. 2, 1